

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อความมั่นคง
และความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว
ในจังหวัดเพชรบุรี

โดย

พันตำรวจโท หม่อมหลวง กิติบดี ประวิตร
รองผู้ว่าราชการจังหวัด
จังหวัดเพชรบุรี

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๕๗
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๕๗ - ๒๕๕๘

บทคัดย่อ

เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของ
นักท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี
ลักษณะวิชา สังคมจิตวิทยา
ผู้วิจัย พันตำรวจโท หม่อมหลวง กิติบดี ประวิตร หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๕๗

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวโดยเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ตัวแทนจากองค์กรต่าง ๆ ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี นักท่องเที่ยวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า F-test

จากผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติ มีความคิดเห็นต่อความมั่นคงและความปลอดภัยในการเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.30 พิจารณาได้ ดังนี้ ความตั้งใจที่จะกลับมาท่องเที่ยวในโอกาสต่อไป มีระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.52 รองลงมาความประทับใจในการท่องเที่ยวทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อปัญหาอาชญากรรมในประเทศไทย ความเชื่อมั่นต่อมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม และการให้ความสำคัญต่อปัญหาอาชญากรรมที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวตามลำดับในเรื่องระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อประเภทความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ที่สามารถพบปัญหามากที่สุด ได้แก่ ปัญหาที่เกิดจากตัวนักท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยมีค่าเฉลี่ย 3.98

ในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยจากมากถึงน้อยดังนี้ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์การมีส่วนร่วมศึกษาปัญหาร่วมวางแผนการมีส่วนร่วมในการติดตามผลและประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประสานงานซึ่งผลโดยรวมประชาชนมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ฉะนั้นการสร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมจึงไม่แตกต่างกัน

คำนำ

งานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๕๗ ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๕๗ - ๒๕๕๘ เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนของนักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นต่อไป ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานวิจัยชิ้นนี้จะมีประโยชน์ในอนาคต

พันตำรวจโท หม่อมหลวง

(กิตติบดี ประวิตร)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๕๗

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ช
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
ขอบเขตการวิจัย	๔
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๔
คำจำกัดความ	๕
บทที่ ๒ การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	๘
ข้อมูลพื้นที่	๖
อุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย	๙
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	๑๓
นโยบายด้านความมั่นคงและความปลอดภัย	๒๓
แนวคิดด้านการวางแผนยุทธศาสตร์	๒๙
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๓๕
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๓๘
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๓๘
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๓๙
การเก็บรวบรวมข้อมูล	๓๙
วิธีการทางสถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๐
บทที่ ๔ ผลการวิจัย	๔๓
ตอนที่ ๑ การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	๔๓
ตอนที่ ๒ สภาพทั่วไปและความต้องการของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวของประเทศไทย	๔๖
ตอนที่ ๓ การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว	๔๘
ตอนที่ ๔ การวิเคราะห์โดยการทดสอบสมมติฐาน	๕๐

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๕ บทสรุป	๕๑
สรุป	๕๑
ข้อเสนอแนะ	๕๔
บรรณานุกรม	๕๗
ประวัติย่อผู้วิจัย	๕๙

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

๔-๑	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	๔๒
๔-๒	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ระดับความคิดเห็น ของนักท่องเที่ยวต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว	๔๕
๔-๓	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ระดับความคิดเห็น ของนักท่องเที่ยวต่อประเภทความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว	๔๗
๔-๔	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนที่มีต่อความมั่นคงและความปลอดภัยนักท่องเที่ยว	๔๗
๔-๕	แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ มีส่วนร่วมต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว	๕๐

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่	
๒ - ๑ แสดงพื้นที่ในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี	๓
๒ - ๒ แสดงความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน	๑๕

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อาเซียนมีเป้าหมายหลักของการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนหรือ ASEAN Community ปี ๒๕๕๘ ด้วยแนวคิดที่ว่า การสร้างประชาคมที่มีความแข็งแกร่งสามารถสร้างโอกาส และรับมือสิ่งท้าทายทั้งด้านการเมืองความมั่นคง เศรษฐกิจ และภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ประชาชนจะมีความเป็นอยู่ที่ดี มีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สามารถประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่าง สะดวกมากยิ่งขึ้น อันเป็นการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศยกระดับคุณภาพ ชีวิตและสวัสดิการของประชาชนให้ดีขึ้น (กลุ่มงานนโยบายกรมอาเซียน, ๒๕๕๘) จากการประชุม ประจำปี ๒๕๕๖ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้สรุปแนวทาง สร้างความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและความมั่นคงในรูปแบบต่าง ๆ ภายใต้แนวทาง การพัฒนา ๘ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ การเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้า บริการ การค้า และการลงทุน การพัฒนาคุณภาพชีวิตและการคุ้มครองทางสังคม การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และโลจิสติกส์ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนากฎหมาย กฎระเบียบ การสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักถึงความสำคัญของอาเซียน การเสริมสร้างความมั่นคง และการเพิ่ม ศักยภาพของเมืองเพื่อเชื่อมโยงโอกาสจากอาเซียนอย่างไรก็ดี สิ่งที่ต้องคำนึงถึงและให้ความสำคัญใน การร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนภายในประเทศเป็นอันดับแรก คือ การเตรียมความพร้อมและใช้ โอกาสจากการรวมตัวทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมการเมืองและความมั่นคงของอาเซียนและ การเชื่อมโยงภายในภูมิภาคทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน กฎระเบียบและประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ นั้นจากการลงนามในข้อตกลงเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวร่วมกันของประเทศในอาเซียน เช่น ข้อตกลงท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (ASEAN Tourism Agreement , ATA) กรอบความตกลงอาเซียน ด้านการบริการ (ASEAN Framework Agreement on Services , AFAS) และข้อตกลงอาเซียน ด้านบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยว (ASEAN MRA on Tourism Professionals) เป็นต้น โดยเฉพาะ ข้อตกลงอาเซียนด้านบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยว (ASEAN MRA on Tourism Professionals) ถือเป็น รูปแบบล่าสุดของการพัฒนาความร่วมมือด้านการค้าและบริการของอาเซียน มีเป้าหมายในการพัฒนา คุณสมบัติของผู้ให้บริการให้มีคุณภาพได้รับการยอมรับทั้งจากองค์กรภายในประเทศและสามารถที่จะ ได้รับการรับรองจากประเทศสมาชิกอาเซียนที่ร่วมลงนามในข้อตกลงนี้ ความร่วมมือนี้มุ่งเน้น สนับสนุนการเคลื่อนย้ายผู้ให้บริการวิชาชีพทางการท่องเที่ยวภายในภูมิภาคให้อยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ และข้อบังคับของประเทศสมาชิก เพื่อเพิ่มความเท่าเทียมกันรวมทั้งประสิทธิภาพของทรัพยากรบุคคล ด้านการท่องเที่ยวโดยการใช้มาตรฐานสมรรถนะพื้นฐานการท่องเที่ยว (Minimum Competency Standard for Tourism) เป็นหลัก

สำหรับประเทศไทย แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๑ พบว่ามีการผลักดันเรื่องการท่องเที่ยวให้เป็นวาระแห่งชาติและระบุในแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ (คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ, ๒๕๕๔) พ.ศ.๒๕๕๕ - พ.ศ.๒๕๕๙ กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ มีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวในระดับโลก สามารถสร้างรายได้และกระจายรายได้โดยคำนึงถึงความเป็นธรรม สมดุล และยั่งยืน” และกำหนดเป้าประสงค์ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวไทยสูงขึ้นด้วยการพัฒนากิจกรรมสร้างมูลค่าและคุณค่าและกระจายรายได้อย่างยั่งยืนโดยจากรายงานข้อมูลขององค์การการท่องเที่ยวโลก (UNWTO World Tourism Barometer) สรุปว่าในปี ๒๕๕๖ มีนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวทั่วโลก ๑,๐๘๗ ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๕ ถึง ๕๒ ล้านคน ในขณะที่ในส่วนของภูมิภาคอาเซียนนั้น มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเยือนในปี ๒๕๕๖ ถึง ๙๒ ล้านคน (ASEAN Secretariat, ๒๕๕๗) การเดินทางท่องเที่ยวดังกล่าวทำให้เกิดการจ้างงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งแบบทางตรงและทางอ้อม การจ้างงานแบบทางตรง เช่น การจ้างมัคคุเทศก์ การจ้างงานในโรงแรมต่าง ๆ ซึ่งในปัจจุบันมีจำนวนถึง ๙.๓ ล้านคน คิดเป็นร้อยละ ๓.๒ ของการจ้างงานทั้งหมดในอาเซียน ส่วนการจ้างงานทางอ้อม เช่น คนขับรถ Taxi คนขายของที่ระลึก ฯลฯ เป็นจำนวนถึง ๒๕ ล้านคน (ASEAN Secretariat, ๒๕๕๗) จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้ความสำคัญกับธุรกิจการค้าและบริการการท่องเที่ยวการเตรียมพร้อมของประเทศไทยด้านการท่องเที่ยวนั้น รวมถึงการดำเนินงานในการพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งจะต้องใช้ความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งรัฐและเอกชนที่จะต้องพิจารณาหาทางให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกมากที่สุด ไม่กระทบกับปัญหาความแออัดและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์จากทั้งภาครัฐและเอกชนในด้านบริการการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพมีมาตรฐานของประเทศไทยทั่วถึงและหลากหลายรูปแบบ ตลอดจนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เป็นผลให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเผยแพร่สิ่งที่ดีและสงวนรักษาสิ่งที่เป็นทรัพยากรโดยวิธีการที่ถูกต้อง (สำนักพัฒนาบริการท่องเที่ยว สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, ๒๕๕๐)

จังหวัดเพชรบุรี ได้ชื่อว่าเป็นเมืองตากอากาศที่มีชื่อเสียง สถานที่ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจทั้งแบบครอบครัว และกลุ่มเพื่อน โดยภูมิประเทศจังหวัดเพชรบุรีติดชายฝั่งทะเลและเทือกเขาตะนาวศรี ทำให้เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่องจากการคมนาคมและการท่องเที่ยว โดยมีจำนวนนักท่องเที่ยวที่เก็บสถิติได้ ตลอดปี พ.ศ. ๒๕๕๓ พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ดังสถิติที่ปรากฏว่า ในปี ๒๕๕๓ มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี จำนวน ๑,๘๘๐,๙๖๐ คน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๒ ร้อยละ ๑๔.๔๐ (กรมการท่องเที่ยว, ๒๕๕๕) และเมื่อพิจารณาถึงแนวโน้มของจำนวนนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ดังกล่าว ถือได้ว่าเป็นพื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเลที่มีศักยภาพสูงรองจากชายทะเลภูเก็ต สมุย พัทยา (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, ๒๐๑๒) เป็นจังหวัดที่น่าท่องเที่ยวระดับต้น ๆ ของประเทศไทย มีสถานที่ท่องเที่ยวมากมายและหลากหลาย อาทิเช่น ชายหาดชะอำ ชายหาดปึกเตียน เขื่อนแก่งกระจาน ป่าโกงกาง ป่าชายเลน อุทยานเขานางพันธุรัต เขาวัง เขาย้อย เขาพะเนินทุ่ง ทะเลหมอก พระรามราชนิเวศน์ (พระราชวังบ้านปืน) พระรามราชนิเวศน์มฤคทายวัน และสถานที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ อีกมากมาย

ซึ่งถือว่าเป็นจังหวัดที่เพียบพร้อมทางด้านกายภาพ โดยมีลักษณะทางการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งด้านนิเวศชายทะเล ด้านประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม รวมถึงโครงการตามแนวพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรีกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และประเด็นยุทธศาสตร์ ปี ๒๕๕๗ – ๒๕๖๐ วิสัยทัศน์ คือ แหล่งผลิตอาหารและการท่องเที่ยวชั้นนำของ ASEAN โดยมีพันธกิจ ๑) ผลิตสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัยให้ได้มาตรฐานระดับนานาชาติ ๒) เร่งพัฒนาเชิงบูรณาการเพื่อสู่มาตรฐานเมืองนำอยู่ และ ๓) ยกระดับการท่องเที่ยวให้มีชื่อเสียงระดับ Top Ten ของ ASEAN ทั้งนี้ เป้าประสงค์ที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวคือเป็นพื้นที่เป้าหมายการท่องเที่ยวของคนในภูมิภาค ASEAN เป็นแหล่งท่องเที่ยวของกลุ่มครอบครัว กลุ่มผู้ชื่นชอบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นศูนย์กลางจัดประชุมและสัมมนา การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบความปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ภูมิทัศน์ และกิจกรรม โดยอาศัยทุนทางวัฒนธรรม และธรรมชาติ และเพื่อเป็นการดำเนินการตามนโยบายหลักของรัฐบาลที่ต้องการให้มีการเสริมสร้างความเชื่อมั่นและความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยวด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้นำมาสู่แนวทางที่เหมาะสมของการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยเลือกจังหวัดเพชรบุรีเป็นกรณีศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปและความต้องการของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวของประเทศไทย
๒. เพื่อศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี
๓. เพื่อกำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี

สมมุติฐานของการวิจัย

การมีส่วนร่วมของประชาชนที่แตกต่างกันสร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

๑. ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยนี้ได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวของไทยดังนี้

- ๑.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

๑.๒ แนวคิดในการกำหนดนโยบายการเพิ่มศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย และต่างประเทศ

๑.๓ แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานของความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

๑.๔ ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี

๒. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

๒.๑ ตัวแทนจากองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สถานที่ให้บริการที่พัก อาหาร และการขนส่งสาธารณะ ฯลฯ

๒.๒ นักท่องเที่ยวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาเที่ยวและพักผ่อนในจังหวัดเพชรบุรี

๒.๓ ประชาชนในเขตพื้นที่ จังหวัดเพชรบุรี

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ทำให้ทราบความต้องการของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวของประเทศไทย

๒. ทำให้ทราบปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี

๓. ทำให้ทราบแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี

๔. ได้เสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี

คำจำกัดความ

การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐเอกชนและประชาชนมีความสมัครใจในการกำหนดทิศทางการดำเนินงานร่วมกันในการคิดวางแผน การตัดสินใจด้านความมั่นคงและความปลอดภัย เป็นการกระทำในลักษณะการทำงานร่วมกัน

ความมั่นคง หมายถึง ความรู้สึกปลอดภัยจากอันตรายต่าง ๆ นานา ทั้งทางกายภาพ และทางจิตใจ เช่น ความเสี่ยง, อันตราย, ความกลัว, ความวิตกกังวล และสิ่งทั้งปวงที่จะมากระทำให้ รู้สึกไม่ปลอดภัยโดยสมดุลแล้วความมั่นคงก็คือความสุขของมนุษย์นั่นเอง

ความปลอดภัย หมายถึง สภาพที่ปราศจากภัย หรือ พ้นจากสถานการณ์ที่ไม่ค่อยปลอดภัยที่เป็นหรืออาจเป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน

นักท่องเที่ยว หมายถึง เดินทางเข้ามาสัมผัสวัฒนธรรม ธรรมชาติและวิถีชีวิตความเป็นอยู่โดย
จะต้องทำกิจกรรมต่าง ๆ และอยู่ในระหว่างช่วงเวลาที่ผู้วิจัยกำหนดในการ
การเก็บข้อมูล

บทที่ ๒

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำไปใช้ในแนวทางการวิจัย ดังนี้

๑. ข้อมูลพื้นที่
๒. อุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย
๓. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
๔. นโยบาย แนวคิดด้านความมั่นคงและความปลอดภัย
๕. แนวคิดด้านการวางแผนยุทธศาสตร์
๖. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลพื้นที่

จังหวัดเพชรบุรี ได้ชื่อว่าเป็นเมืองตากอากาศที่มีชื่อเสียง สถานที่ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจทั้งแบบครอบครัว และกลุ่มเพื่อน โดยภูมิประเทศจังหวัดเพชรบุรีติดชายฝั่งทะเลและเทือกเขาตะนาวศรี ทำให้เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่องจากการคมนาคมและการท่องเที่ยว โดยมีจำนวนนักท่องเที่ยวที่เก็บสถิติได้ ตลอดปี พ.ศ. ๒๕๕๓ พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ดังสถิติที่ปรากฏว่า ในปี ๒๕๕๓ มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี จำนวน ๑,๘๘๐,๘๖๐ คน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๒ ร้อยละ ๑๔.๔๐ (กรมการท่องเที่ยว, ๒๕๕๕) และเมื่อพิจารณาถึงแนวโน้มของจำนวนนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ดังกล่าว ถือได้ว่าเป็นพื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเลที่มีศักยภาพสูงรองจากชายทะเลภูเก็ต สมุย พัทยา (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, ๒๐๑๒) จังหวัดเพชรบุรีกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และประเด็นยุทธศาสตร์ ปี ๒๕๕๗ – ๒๕๖๐ วิสัยทัศน์ คือ แหล่งผลิตอาหารและการท่องเที่ยวชั้นนำของ ASEAN โดยมีพันธกิจ ๑) ผลิตสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัยให้ได้มาตรฐานระดับนานาชาติ ๒) เร่งพัฒนาเชิงบูรณาการเพื่อสู่มาตรฐานเมืองน่าอยู่ และ ๓) ยกกระดับการท่องเที่ยวให้มีชื่อเสียงระดับ Top Ten ของ ASEAN ทั้งนี้เป้าประสงค์ที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว คือ เป็นพื้นที่เป้าหมายการท่องเที่ยวของคนในภูมิภาค ASEAN เป็นแหล่งท่องเที่ยวของกลุ่มครอบครัว กลุ่มผู้ชื่นชอบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นศูนย์กลาง จัดประชุมและสัมมนา การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบความปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการท่องเที่ยว การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ภูมิทัศน์ และกิจกรรม โดยอาศัยทุนทางวัฒนธรรม และธรรมชาติ และเพื่อเป็นการดำเนินการตามนโยบายหลักของรัฐบาลที่ต้องการให้มีการเสริมสร้าง ความเชื่อมั่น และความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยว

หน่วยการปกครอง

จังหวัดเพชรบุรีมีรูปแบบการปกครองและการบริหารราชการแผ่นดิน ๓ รูปแบบ คือ

๑. การบริหารราชการส่วนกลาง ประกอบด้วยหน่วยงานสังกัดส่วนกลางซึ่งมาตั้งหน่วยปฏิบัติงานในพื้นที่ จำนวน ๗๕ ส่วนราชการ

๒. การบริหารราชการส่วนภูมิภาค มีหน่วยราชการที่อยู่ในความควบคุมดูแลของผู้ว่าราชการจังหวัด คือ ส่วนราชการต่าง ๆ ในระดับจังหวัด และอำเภอ ส่วนราชการในระดับจังหวัดเป็นหน่วยงาน ๒ ลักษณะ คือ หน่วยราชการบริหาร ส่วนภูมิภาคประจำจังหวัด และหน่วยราชการบริหารส่วนกลางในจังหวัด (ขึ้นตรงต่อส่วนกลาง) หน่วยราชการบริหารส่วนภูมิภาคประจำจังหวัดของจังหวัดเพชรบุรีมีทั้งสิ้น ๓๓ หน่วยงาน สังกัดกระทรวงมหาดไทย ๘ หน่วยงาน และสังกัดกระทรวง ทบวงกรมอื่น ๆ ๒๖ หน่วยงาน

ระดับจังหวัด ประกอบด้วยส่วนราชการประจำจังหวัด จำนวน ๒๖ ส่วนราชการ ระดับอำเภอ ประกอบด้วย ๘ อำเภอ ๙๓ ตำบล ๖๙๘ หมู่บ้าน ดังนี้

๑. อำเภอเมืองเพชรบุรี
๒. อำเภอเขาย้อย
๓. อำเภอหนองหญ้าปล้อง
๔. อำเภอชะอำ
๕. อำเภอท่ายาง
๖. อำเภอบ้านลาด
๗. อำเภอบ้านแหลม
๘. อำเภอแก่งกระจาน

แผนภาพที่ ๒ - ๑ แสดงพื้นที่ในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มี ๓ รูปแบบ คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และ องค์การบริหารส่วนตำบล การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด

เพชรบุรี ๑ แห่ง เทศบาล ๑๕ แห่ง (แบ่งเป็นเทศบาลเมือง ๒ แห่ง และเทศบาลตำบล ๑๓ แห่ง)
องค์การบริหารส่วนตำบล ๖๙ แห่ง

ประชากร

ตามหลักฐานการทะเบียนราษฎร ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๐ จังหวัดเพชรบุรีมี
ประชากร จำนวน ๔๕๖,๐๖๑ คน เป็นชาย ๒๒๐,๘๔๗ คน หญิง ๒๓๕,๒๑๔ คน จำนวนบ้าน
๑๕๖,๔๕๗ หลังคาเรือน ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ ๙๗.๓๕) และศาสนาอื่น ๆ
ได้แก่ ศาสนาอิสลาม (ร้อยละ ๒.๔๙) และศาสนาคริสต์ (ร้อยละ ๐.๑๖) นอกนั้นเป็นศาสนาอื่น ๆ
รายได้ต่อหัวของประชากรจังหวัดเพชรบุรี ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ คือ ๑๐๒,๒๐๒ บาท/คน/ปี

ทรัพยากร

๑. ทรัพยากรป่าไม้
๒. ทรัพยากรป่าชายเลน
๓. ทรัพยากรน้ำ
๔. สัตว์ป่า
๕. สัตว์น้ำ

การท่องเที่ยว/สถานที่ สำคัญ ศิลปวัฒนธรรมเพชรบุรี และโบราณสถาน

ในเมืองเพชร

๑. หาดเจ้าสำราญ
๒. หาดชะอำ
๓. หาดปึกเตียน
๔. วัดเกษมสุทธาราม
๕. โบสถ์วัดท่าคอย ท่ายาง เพชรบุรี
๖. วัดชายนา ท่ายาง เพชรบุรี
๗. ตลาดริมน้ำท่าน้ำข้ามภพ ท่ายาง เพชรบุรี
๘. วัดโคมนาราม (ที่จมทะเลไปแล้ว) - วัดโคมนาราม (วัดในบางแก้ว) ปัจจุบันได้ย้ายเข้ามาในแผ่นดินแล้ว สำหรับวัดที่อยู่ที่เคยได้จมลงในทะเลไปแล้ว หลังจากได้มีการกักเซาะของกระแสน้ำในทะเลอย่างรุนแรง ยากต่อการป้องกัน
๙. วัดปากน้ำ - ท่าหิน เพชรบุรี เป็นวัดร้างที่คงหลงเหลืออยู่แค่พระพุทธรูปกับซุ้มเท่านั้น อยู่ถนนโพธิ์การ้องใกล้สี่แยกท่าหินที่ไปบางแก้ว
๑๐. วัดปีป - เป็นวัดร้างที่ตั้งอยู่ข้างรางรถไฟในเขตตำบลช่องสะแก อำเภอเมืองเพชรบุรี พระราชวังรามราชนิเวศ (วังบ้านปืน)
๑๑. อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน
๑๒. อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย

นโยบายหลักของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

๑. ส่งเสริม ชักจูง ให้นักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเดินทางเข้ามาสู่ประเทศไทย เพื่อให้ได้มาซึ่งรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศ เข้าเพิ่มพูนเศรษฐกิจส่วนรวมโดยริบด่วน
๒. ขยายแหล่งท่องเที่ยวให้กระจายไปในท้องถิ่น เพื่อเป็นการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวให้ถึงประชากรในทุกภูมิภาค
๓. อนุรักษ์และฟื้นฟูสมบัติวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้มั่นคงความเป็นเอกลักษณ์ของไทยไว้ด้วยดีที่สุด
๔. พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานที่ดี เพื่อให้คงสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยวที่มาเยือนให้มากขึ้น
๕. เพิ่มความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ให้เดินทางไปสู่จุดหมายปลายทางต่าง ๆ ในประเทศไทย ด้วยความมั่นใจในความปลอดภัยของร่างกายและทรัพย์สินของตนและหมู่คณะ
๖. ส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวของคนไทยภายในประเทศ โดยเฉพาะกลุ่มผู้มีรายได้น้อย และเยาวชน เพื่อเป็นการเพิ่มสวัสดิการด้านการท่องเที่ยวไทย
๗. ส่งเสริมให้คนไทยเข้าทำงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้มากที่สุด
๘. ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมอันเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

สถานการณ์และแนวโน้มของการท่องเที่ยว

สถานการณ์ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เมื่อพิจารณาในระดับโลกแล้วอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลงโดยเน้นในคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องปลอดภัย สะอาดและพึงพอใจ รูปแบบของการเดินทางมีแรงจูงใจเพื่อการพักผ่อน ศึกษาวัฒนธรรมและวิถีชีวิต และมีปัจจัยเบี่ยงเบนการเดินทางมีแรงจูงใจเพื่อการพักผ่อน ศึกษาวัฒนธรรมและวิถีชีวิต และมีปัจจัยเบี่ยงเบนการเดินทางท่องเที่ยวอาจก่อให้เกิดการต่อต้านในการเดินทางท่องเที่ยวไปในประเทศที่ไม่ปฏิบัติตามกระแสนิยมของโลก เช่นการรักษาสุขภาพแวดล้อม นอกจากนี้ผลการทบทวนของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งอาจส่งผลดีกับเศรษฐกิจของประเทศที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว เช่น เกิดการจ้างงาน มีความปลอดภัย เป็นต้น และแนวโน้มอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่กระตุ้นให้เกิด การเดินทางท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้นนักท่องเที่ยวสามารถจัดการ เดินทางด้วยตนเอง มีการแข่งขันในระดับโลก และทวีความรุนแรงมากขึ้นรวมทั้งความนิยมในการท่องเที่ยวแบบผสมผสานกัน

ส่วนสถานการณ์อุตสาหกรรมท่องเที่ยวระดับภูมิภาค ภูมิภาคที่ได้ความนิยมสูงสุดจากนักท่องเที่ยว คือภูมิภาคยุโรป รองลงมาคือ ภูมิภาคอเมริกา เอเชียตะวันออก และแปซิฟิก แอฟริกา ตะวันออกกลาง และเอเชียใต้ แต่เมื่อพิจารณาเป็นอัตราร้อยละของการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวระหว่าง ค.ศ. ๑๙๙๐ - ๒๐๑๐ แล้ว ภูมิภาคเอเชียตะวันออกและแปซิฟิก มีอัตราการขยายตัวสูงสุดและภูมิภาคยุโรปมีการขยายตัวต่ำสุด ทั้งนี้เนื่องจากผลกระทบของโลกยุคโลกาภิวัตน์ มีแนวคิดในการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ตลอดเวลา ภูมิภาคเอเชียตะวันออก และแปซิฟิก มีการ

พัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลและเรือสำราญซึ่งเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกการนำเสนอสินค้าท่องเที่ยวแบบไร้พรหมแดนในภูมิภาคเอเชียเป็นต้น

สำหรับสถานการณ์อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่คุ้มค่าเงิน มีจุดแข็งของสินค้าทางการท่องเที่ยว ถึงแม้จะเป็นการสินค้าเก่าสำหรับตลาดท่องเที่ยวหลักที่สำคัญก็ตาม เช่น ภูมิภาคยุโรป ภูมิภาคอเมริกา แต่ตลาดใหม่ เช่น จีนยังมีความต้องการอย่างสูงในการท่องเที่ยวประเทศไทย และภาพพจน์ที่ดีขึ้นของประเทศไทย จากการเปลี่ยนภาพลักษณ์ของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำหรับเพศชาย ทำให้มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องในอัตราค่อนข้างสูงสำหรับนักท่องเที่ยวสตรีทุกวัยความนิยมในการท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มกำลังขยายตัวอย่างต่อเนื่องรวมทั้งการท่องเที่ยวได้รับความนิยมจากภูมิภาคต่าง ๆ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของโลกแผ่ขยายต่อไปอย่างต่อเนื่อง องค์การท่องเที่ยวโลก ภูมิภาคต่าง ๆ และประเทศต่าง ๆ ได้ช่วยกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ โดยมีนโยบายอนุรักษ์สภาพแวดล้อมให้สมบูรณ์คงที่ตลอดไป และปรับเปลี่ยนสินค้าให้เป็นไปตามความต้องการของตลาดโลก ตลาดภูมิภาคและตลาดภายในประเทศ

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในศตวรรษที่ ๒๑

๑. ผลกระทบทางเศรษฐกิจและการรั่วไหลจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การใช้การท่องเที่ยวเป็นกลไกในการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาจากการท่องเที่ยวรั่วไหลออกในรูปของการใช้จากของนักท่องเที่ยวและประชากรในท้องถิ่นในธุรกิจของสิทธิพิเศษทางการค้า (FRANCHISE MANAGEMENT FEE) เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นธุรกิจที่มีการดำเนินการเป็นกลุ่มระหว่างประเทศ

๒. การขยายอิทธิพลของสหรัฐอเมริกาสู่อุตสาหกรรมท่องเที่ยว สังคม ท้องถิ่นตอบรับค่านิยมและวิถีชีวิตของสหรัฐอเมริกา จนเกิดความคาดหมาย มีผลกระทบต่อวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมที่เป็นส่วนหนึ่งของสินค้าทางการท่องเที่ยว จนเกิดความเบี่ยงเบนและเปลี่ยนแปลงในที่สุด

๓. การคืนภาษี หลายประเทศจะพัฒนาให้มีการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มแก่นักท่องเที่ยว และเป็นจุดขายเสริมในการโฆษณา อย่างไรก็ตามการปรับขึ้นอัตราภาษีสนามบินในบางประเทศมีส่วนสกัดกั้นการเดินทางออกนอกประเทศของประชาชน

๔. ผลกระทบด้านสังคม ในประเทศที่ประชาชนมีเจตคติว่าการท่องเที่ยวเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างประสบการณ์แปลกใหม่เป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้นเท่าใดปัญหาด้านสังคมอื่น ๆ ที่ไม่ได้เกิดจากการท่องเที่ยวโดยตรง เช่น โสเภณีเด็ก การใช้แรงงานเด็ก อาจก่อให้เกิดความรู้สึกต่อต้าน ทำให้เกิดความไม่ต้องการเดินทางท่องเที่ยวไปสู่แหล่งท่องเที่ยวขึ้น

๕. การจ้างงาน เสรีภาพทางการค้าในเงื่อนไขขององค์การค้าโลก ทำให้มีการจ้างงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

๖. ความปลอดภัย มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวโดยตรง ในการเดินทางท่องเที่ยวไปในแหล่งท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัยสูงทั้งในด้านเศรษฐกิจและการเมือง ความปลอดภัยทางการเดินทางท่องเที่ยว ความปลอดภัยเป็นเรื่องที่สำคัญมากในการท่องเที่ยว เพราะไม่มีแหล่งท่องเที่ยวใดที่จะเจริญเติบโตได้ถ้ายังขาดความสงบเรียบร้อยในบ้านเมือง หรือมีปัญหาเรื่องโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ การดำเนินงานการจัดการด้านรักษาความปลอดภัยและการประชาสัมพันธ์จะสร้างความมั่นใจให้แก่

นักท่องเที่ยวได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวนี้จะไม่มีปัญหาด้านความปลอดภัย นอกจากนี้ความปลอดภัยทางการเดินทางโดยเครื่องบินยังเป็นเรื่องที่ต้องคำนึงด้วย เนื่องจากเปิดเสรีทางการบินบางสายต้องลดต้นทุนบางอย่าง ซึ่งอาจกระทบต่อความปลอดภัยของเครื่องบิน จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าปัจจัยด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว เป็นปัจจัยหลักและปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งที่ประเทศที่มีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวควรให้ความสำคัญและให้ความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวได้อย่างมั่นใจ

๗. การป้องกันและปราบปราม การออกกฎหมายควบคุม การจัดเจ้าหน้าที่คุ้มครองและประสิทธิภาพในการดำเนินการป้องกันแก้ไข และคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจเดินทางของนักท่องเที่ยว

๘. ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี คือการใช้เทคโนโลยีในการดำเนินการด้านการตลาดมากยิ่งขึ้น ทั้งในรูปแบบขายตรง การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านทางอินเทอร์เน็ตและการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารของตัวแทนท่องเที่ยว (ON-LINE TRAVEL AGENT) รวมทั้งการใช้คอมพิวเตอร์ในการเก็บข้อมูล (DATABASE) ของลูกค้า

๙. สิ่งแวดล้อมเป็นตัวแปรสำคัญของการท่องเที่ยวตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน หรืออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดผลกระทบโดยตรงต่อสิ่งแวดล้อมโดยการกระตุ้นให้ผู้รับผิดชอบดำเนินการแก้ไขป้องกันยิ่งขึ้น

๑๐. การบริการด้านการบิน สายการบินต่างๆ รวมตัวกันในลักษณะพันธมิตรมากขึ้น ส่งผลดีในด้านการตลาด เช่น การทำ CODE-SHARING JOINT-PURCHASING และฐานข้อมูลทางการตลาด (DATABASE MARKETING) ทำให้เกิดการลดต้นทุนการดำเนินการในเส้นทางต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดกำไรน้อยหรือขาดทุนเป็นต้น

๑๑. การเป็นพันธมิตรในเชิงธุรกิจของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ภาครัฐและภาคเอกชนมีแนวโน้มในการรวมตัวการมากขึ้นในการส่งเสริมในด้านการตลาด โดยเฉพาะการตลาดขายตรง (DIRECT MARKETING) นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มในความร่วมมือในการส่งเสริม การท่องเที่ยวของภาคอุตสาหกรรม เช่น เกษตรกรรม อุตสาหกรรม สิ่งทอ อัญมณี และเครื่องประดับ ซึ่งคาดว่าในอนาคตสินค้าที่ขายให้กับนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศ กับสินค้าที่ส่งออกของประเทศนั้นมีความสัมพันธ์กัน

๑๒. สถานที่พักโรงแรม ธุรกิจโรงแรมมีแนวโน้มในการช่วยเหลือพึ่งพากันของการสร้างเครื่องข่ายทางการตลาด ดังนั้นจะมีการซื้อกิจการ หรือ การทำความเข้าใจในลักษณะพิเศษทางการค้า (FRANCHISE) และการทำสัญญาร่วมมือในการจัดการ (MANAGEMENT CONTRACT)

๑๓. ความนิยมในตลาดกลุ่มย่อยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวประเภทกลุ่มย่อย (NICHE MARKETING) จะเจริญเติบโตมากขึ้น ถึงแม้จะมีการส่งเสริมการขายภายในประเทศก็ตาม

๑๔. การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในวันออกกลางโดยเฉพาะทัวร์ศาสนา ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมอิสลาม

๑๕. การเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวเชิงศาสนาจะได้รับความนิยมมากขึ้นนักท่องเที่ยวให้ความสนใจศาสนา และวัฒนธรรม

๑๖. แนวโน้มด้านการท่องเที่ยว องค์การท่องเที่ยวของโลกยืนยันว่าผลกระทบทางเศรษฐกิจการเปลี่ยนแปลงการจ้างงาน รูปแบบของการพักผ่อนจะทำให้วันหยุดพักผ่อนสั้นลง แต่แบ่งเป็นหลายครั้งเพิ่มขึ้น ในบางประเทศอาจกำหนดให้มีวันหยุดพักผ่อนมากขึ้น แต่ลดขนาดของกิจการลงให้ผู้บริการทำงานนอกเวลามากกว่าเดิม โดยนำงานมาทำที่บ้าน

๑๗. การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในเมืองรอง นักท่องเที่ยวกระจายตัวเข้าสู่เมืองรอง มีการหยุดพักระหว่างทางมากขึ้น การเชื่อมโยง ทางอากาศ จะเป็นประโยชน์

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวสูง มีบทบาทความสำคัญต่อระบบ เศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยเป็นอย่างมาก เป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญ นำมาซึ่งเงินตราต่างประเทศ การสร้างงาน และการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังมีส่วนสำคัญในการพัฒนา ระบบโครงสร้างพื้นฐานของการคมนาคมขนส่ง รวมไปถึงการค้าและการลงทุน เมื่อประเทศประสบภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการสร้างรายได้ให้กับประเทศสามารถช่วยให้ เศรษฐกิจฟื้นตัวได้ในเวลาที่รวดเร็วกว่าภาคผลิตและบริการอื่นๆ อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มีแนวโน้มการแข่งขันรุนแรงขึ้นตามลำดับ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีความอ่อนไหวง่ายจาก ปัจจัยลบทั้งภายในและภายนอกประเทศโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ สถานการณ์และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง ที่เป็นความท้าทายต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทยมาจากหลายประเด็น ดังนี้

ประเด็นผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ความถดถอยของเศรษฐกิจโลก การปรับตัวเข้าสู่เศรษฐกิจโลกแบบหลายศูนย์กลาง การขยายตัวของชีวอำนาจทางเศรษฐกิจใหม่ อาทิ บราซิล รัสเซีย อินเดีย และจีน ส่งผลต่อการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคต่าง ๆ และการเปลี่ยนแปลงในตลาดการเงินของ โลกที่ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายเงินทุน สินค้าและบริการการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีส่งผลให้ประเทศไทยต้อง พัฒนาการตลาดท่องเที่ยวเชิงรุกและเตรียมความพร้อมต่อการผันผวนของค่าเงิน รวมทั้งจะต้องพัฒนา บุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ ปรับปรุงกฎระเบียบต่าง ๆ

ประเด็นผลกระทบด้านสังคม การให้ความสนใจกับชุมชน มรดกทางวัฒนธรรม และการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรผู้สูงอายุ ส่งผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องปลอดภัย สะอาด มีการรักษา สภาพแวดล้อม และใช้สื่อสารสนเทศในการท่องเที่ยวมากขึ้น รูปแบบของการท่องเที่ยวจึงมีแนวโน้ม ท่องเที่ยวแบบอิสระ สนใจการท่องเที่ยวเฉพาะทาง เช่น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health and Wellness Tourism) การท่องเที่ยวแบบผจญภัย (Adventure Tourism) การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism) เป็นต้น นอกจากนี้ผลกระทบด้านสังคม กระแสโลกาภิวัตน์ และวัฒนธรรมโลกที่เข้ามา ในประเทศไทยการเปิดการค้าเสรีก่อให้เกิดการอพยพย้ายถิ่น การเคลื่อนย้ายแรงงาน ส่งผลต่อวิถีชีวิตคนไทย ทั้งระดับครอบครัว ชุมชนและประเทศ เกิดการสูญหายของวัฒนธรรมพื้นถิ่น ปัจจัยเหล่านี้ล้วนส่งผล ต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย

เพื่อให้การท่องเที่ยวของประเทศไทยสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ เกิดการเติบโต อย่างมีคุณภาพและยั่งยืน และแข่งขันได้ในตลาดโลก คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๒ ให้การท่องเที่ยวเป็นวาระแห่งชาติ (National Agenda) และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๒ มอบหมายให้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจัดทำยุทธศาสตร์แผนงาน

ฟื้นฟูวิกฤตการท่องเที่ยวระยะสั้น และระยะยาว รวมทั้งสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติที่จะต้อง จัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติเสนอ คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ในฐานะเลขานุการ คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ จึงได้จัดทำร่างแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติพิจารณา โดยมี วัตถุประสงค์ เพื่อฟื้นฟูและกระตุ้นภาคการท่องเที่ยวให้ขยายตัวและเกิดความยั่งยืน และเพื่อเร่งรัด และสร้างศักยภาพ ในการหารายได้จากการท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทยให้มีความพร้อมทั้งด้านคุณภาพ การแข่งขัน และให้เกิดการสร้างรายได้และกระจายรายได้ควบคู่ไปกับการ พัฒนาที่ยั่งยืน ดังนั้น แผนพัฒนา การท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับนี้จึงได้มุ่งเน้น การป้องกันแก้ไข ผลกระทบด้านการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับ สถานการณ์ทั้งในและต่างประเทศตามแนวทาง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๑ และวิสัยทัศน์ ประเทศไทยสู่ปี ๒๕๗๐ โดยน้อมนำ แนวคิด “เศรษฐกิจพอเพียง” และ “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” มาใช้ ในการจัดทำแผนเพื่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบองค์รวมที่สร้างทั้งรายได้และกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม และ ยั่งยืน

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชน ได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายที่แตกต่างกัน เพื่อให้เกิด ความเข้าใจได้ถูกต้อง ถึงความหมายของการมีส่วนร่วม มีผู้ให้ความหมายไว้แตกต่างกัน ดังนี้

ความหมายของการมีส่วนร่วม

United Nation (๑๙๗๕, p. ๔) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่าเป็น กระบวนการเกี่ยวกับการกระทำ และเกี่ยวข้องกับมวลชนในระดับต่าง ๆ ดังนี้ ประการแรกใน กระบวนการตัดสินใจ ซึ่งตัดสินใจเกี่ยวกับจุดประสงค์ ทางสังคม และการจัดสรรทรัพยากร และ ประการที่สองในการกระทำโดยสมัครใจต่อกิจกรรมและโครงการ

ไพรัตน์ เดชะรินทร์ (๒๕๒๖, หน้า ๒๕) ได้ชี้ให้เห็นลักษณะของการมีส่วนร่วมไว้ว่าการ เข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนที่แล้วมา เป็นการเข้ามามีส่วนร่วมในแง่เข้ามาร่วมสมทบแรงงานสมทบ วัสดุ สมทบเงิน ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมกันทำ

Keith (๑๙๗๒, p. ๑๓๖) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การเกี่ยวข้อง ทางจิตใจ และอารมณ์ของบุคคลหนึ่ง ในสถานการณ์กลุ่มหนึ่ง ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุ เร้าใจ ให้กระทำการบรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งให้ความรู้สึกร่วมรับผิดชอบ กับกลุ่มดังกล่าว ด้วย

Reeders (๑๙๖๓, p. ๓๙) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมในการปฏิสัมพันธ์กันทางสังคม ซึ่งรวมทั้งการมีส่วนร่วมของปัจเจกบุคคล และการมีส่วนร่วมของกลุ่ม

Erwin (๑๙๗๖, p. ๑๓๘) ให้แนวความคิดเกี่ยวกับความหมายของการมีส่วนร่วมว่าเป็น กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ตัดสินใจแก้ปัญหา ของตน เน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงของประชาชน ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความ

ชำนาญของประชาชน แก้ไขปัญหา ร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสมและสนับสนุนติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

Chapin (๑๙๗๗, p. ๓๑๗) กล่าวว่า ลักษณะที่จะเป็นเครื่องชี้การมีส่วนร่วมของประชาชนทางสังคม จะดูได้จากลักษณะต่าง ๆ ที่แสดงออก คือ การเป็นสมาชิกกลุ่ม การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ การบริจาคเงินทอง วัสดุ สิ่งของ และการเสียสละเวลา แรงงาน การเงิน การเป็นสมาชิกของคณะ กรรมการและการเป็นผู้ดำเนินการในกิจการนั้น ๆ โดยตรง

ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์ (๒๕๓๒, หน้า ๓๖) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการดำเนินงานรวมพลังประชาชนกับองค์กรของรัฐหรือองค์กรของเอกชน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาของชุมชน โดยยึดหลักการว่า สมาชิกในชุมชนนั้นๆ จะต้องร่วมมือกันวางแผนและปฏิบัติงาน เพื่อสนองความต้องการหรือแก้ปัญหาของประชาชนในชุมชน

สันติ พัฒนาคักดี (๒๕๓๙, หน้า ๒๕) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม คือ การที่ให้ประชาชนในท้องถิ่นหรือเกษตรกรในท้องถิ่นมีการประสานงาน และความรับผิดชอบในการพัฒนาท้องถิ่น ให้ตรงกับความต้องการของตนเอง โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีการวางแผนไปจนถึงการลงมือปฏิบัติตามแผนและการประเมินผล ซึ่งจะก่อให้เกิดเกษตรกรหรือชุมชนเกิดจิตสำนึก ร่วมกันถึงการเป็นเจ้าของกิจการนั้น

สิทธิชัย เสรีสงแสง (๒๕๓๕, หน้า ๒๗) แสดงความคิดเห็นว่า การมีส่วนร่วมที่แท้จริง จะต้องไม่หมายความว่าเพียงการดึงประชาชนเข้ามาร่วมโครงการที่รัฐเป็นผู้กำหนด “รูปแบบเป้าหมายของงาน” และ “กำหนดให้มีการเข้าร่วมงาน” ดังที่ผ่านมา แต่จะต้องเป็นการมีส่วนร่วมอย่างมีสำนึก รับผิดชอบ และมีบทบาทอย่างเต็มที่ ตั้งแต่คิดค้นปัญหา วางแผนปฏิบัติงาน ดูแลกำกับ ตลอดจนประเมินผล ติดตามงาน การมีส่วนร่วมของประชาชนที่แท้จริงจะต้อง หมายถึง การมอบประชาธิปไตย ขั้นพื้นฐานคืนสู่ประชาชน การพยายามจัดตั้ง และพัฒนาองค์กรของประชาชนให้เข้มแข็งบนพื้นฐานของตนเองเป็นสำคัญ

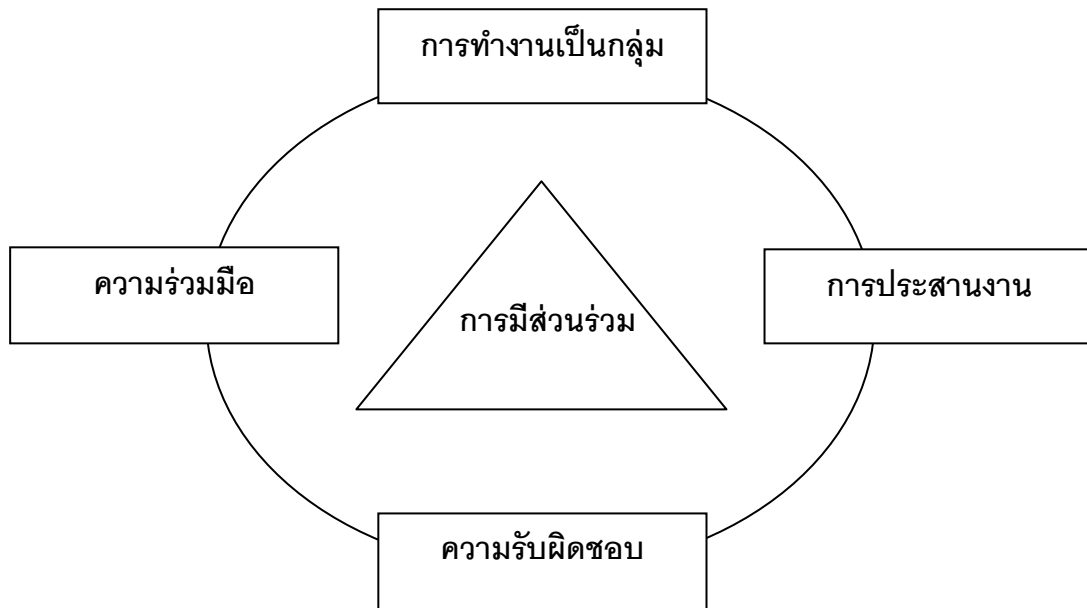
วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน (อ้างอิงใน พิมาณา บุรณินท, ๒๕๓๕, หน้า ๒๗) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมโดยทั่วไปว่า การเข้าร่วมอย่างแข็งขันและอย่างเต็มที่ของกลุ่มบุคคล ผู้มีส่วนร่วมมีส่วนได้ส่วนเสียทุกขั้นตอนของโครงการของงานพัฒนาชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในอำนาจการตัดสินใจและหน้าที่ความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมจะเป็นเครื่องประกันว่า สิ่งที่มีส่วนได้ส่วนเสียต้องการมากที่สุดนั้นจะได้รับการตอบสนองและทำให้มีความเป็นไปได้มากขึ้นว่า สิ่งที่ทำไปนั้น จะตรงกับความต้องการอย่างแท้จริงและมีความมั่นใจมากยิ่งขึ้น ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนจะได้รับประโยชน์โดยเสมอหน้ากัน นอกจากนี้ ความหมายของความแตกต่างระหว่างการมีส่วนร่วมกับการให้ความร่วมมือจะมีความหมายแตกต่างกัน อีกประการหนึ่งคือ การมีส่วนร่วมจะต้องคู่กับความรู้สึกเป็นเจ้าของ ส่วนการที่คนอื่นหรือฝ่ายอื่นเข้าร่วมด้วยนั้น ถือว่าเป็นการให้ความร่วมมือ

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (๒๕๔๒, หน้า ๒๘) ได้ให้ความเห็นว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนนั้น ต้องมาจากความสมัครใจของชุมชน โดยเฉพาะการสมัครใจที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยว เพราะการท่องเที่ยวที่เข้ามาในชุมชน จะมีส่วนสร้างผลกระทบทั้งทางบวกและลบดังที่กล่าวแล้ว ดังนั้นจะเป็นผลดีอย่างไรหากชุมชนมีการประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวว่ามีอุปทานการท่องเที่ยวเป็นอย่างไร นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมของประชาชนยังเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความ

ร่วมมือ การประสานงาน และความรับผิดชอบในการพัฒนาท้องถิ่นให้ตรงกับความต้องการของตนเอง โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามสมควร

สุทัศน์ กีฬาแปง (๒๕๔๔, หน้า ๒๒) ซึ่งพอจะสรุปเป็นแผนภาพได้ตามแผน ภาพ ๑ ดังนี้

แผนภาพที่ ๒ - ๒ แสดงความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน

จากความหมายดังกล่าว การมีส่วนร่วมหมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชน กลุ่มองค์กรมีส่วนร่วมในการพัฒนา การตัดสินใจในการดำเนินงาน วางแผน ตามข้อเสนอโครงการเพื่อสร้าง การมีส่วนร่วมของประชาชน

ทฤษฎีการมีส่วนร่วม

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (๒๕๔๘) ได้กล่าวไว้ว่า เงื่อนไขพื้นฐานของการมีส่วนร่วม มี ๓ ประการ คือ

๑. ต้องมีอิสรภาพ หมายถึง มีอิสระที่จะเข้าร่วมหรือไม่ก็ได้ การเข้าร่วมต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ การถูกบังคับให้เข้าร่วมไม่ว่าจะในรูปแบบใด ไม่ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วม

๒. ต้องมีความเสมอภาค บุคคลที่เข้าร่วมในกิจกรรมใดจะต้องมีสิทธิเท่าเทียมกับผู้เข้าร่วมคนอื่น ๆ

๓. ต้องมีความสามารถ บุคคลหรือกลุ่มเป้าหมายจะต้องมีความสามารถที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ หมายความว่า ในบางกิจกรรมแม้จะกำหนดว่าผู้เข้าร่วมมีเสรีภาพและเสมอภาค แต่กิจกรรมที่กำหนดไว้มีความซับซ้อนเกินความสามารถของกลุ่มเป้าหมาย การมีส่วนร่วมย่อมเกิดขึ้นไม่ได้

การมีส่วนร่วม เป็นการกระจายโอกาสให้บุคคลมีส่วนร่วม และการบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ หากการมีส่วนร่วมมากขึ้นเพียงใดก็จะช่วยให้มีการตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร และทำให้ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากยิ่งขึ้น

ระดับขั้นและเครื่องมือของระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม มี ๔ ระดับ ดังนี้

๑. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making)
๒. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (Implementation)
๓. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefit)
๔. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

จากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมข้างต้นพอสรุปได้ว่า นโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในด้านการจัดการ โดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน การท่องเที่ยวของชุมชนจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจ และติดตามประเมินผล ตลอดจนได้รับประโยชน์จากการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยมีการสนับสนุนในการจัดตั้งเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาการท่องเที่ยวในรูปขององค์กรที่เกี่ยวข้องข้องทุกส่วนและทุกระดับ

ลักษณะการมีส่วนร่วม

ฉอาน วุฑฒิกกรมรักษา (๒๕๒๖, หน้า ๑๖) ได้จำแนกการเข้ามามีส่วนร่วม ไว้เป็น ๕ ขั้นตอน คือ (๑) ขั้นกำหนดความต้องการ (๒) ขั้นวางแผนการดำเนินงาน (๓) ขั้นตัดสินใจ (๔) ขั้นดำเนินการ และ (๕) ขั้นติดตามผลงาน

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (๒๕๒๗, หน้า ๑๐) ได้สรุปการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ ๔ ขั้นตอน คือ

๑. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
๒. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานกิจกรรม
๓. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน
๔. การมีส่วนร่วมในการติดตาม

ไพรัตน์ เดชะรินทร์ (๒๕๒๗, หน้า ๖-๗) กล่าวถึงขั้นตอนของการมีส่วนร่วมการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้คือ ร่วมทำการศึกษา ค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนรวมถึงความต้องการของชุมชน ร่วมคิดหาและสร้างรูปแบบ และวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาของชุมชน หรือเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน หรือสนองความต้องการของชุมชน ร่วมวางแผนนโยบาย หรือแผนงาน หรือโครงการ หรือกิจกรรมเพื่อขจัดและแก้ปัญหาและสนองความต้องการของชุมชน

นิศากกร สิงหเสนี (๒๕๔๑) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนประกอบไปด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

๑. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการระบุปัญหา ตัดสินใจและสาเหตุปัญหา ขั้นตอนนี้ เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด เพราะถ้าประชาชนไม่มีบทบาทในการระบุปัญหาและความต้องการของเขา แล้วโครงการต่าง ๆ ที่วางออกมาก็จะไร้ประโยชน์ เพราะมิได้ตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของประชาชน ดังนั้นต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการระบุปัญหา วิเคราะห์ปัญหาด้วยตนเอง

โครงการที่วางไว้ก็จะสามารถดำเนินไปสู่จุดหมายโดยง่าย เพราะประชาชนจะเกิดความรู้สึกที่เป็นเจ้าของโครงการ ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการหรือแก้ไขปัญหาให้พวกเขาเองได้อย่างถูกต้อง

๒. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาวางแผนดำเนินกิจกรรม คือ การร่วมกันวางแผนโครงการดำเนินกิจกรรม เพื่อตอบสนองความต้องการหรือแก้ไขปัญหาของพวกเขาด้วยตัวเอง แต่อย่างไรก็ตามนักพัฒนาควรมีส่วนเข้าร่วมในการวางแผนด้วย เพื่อคอยแนะนำประชาชนในการวางแผนกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา แต่มีใช้นักพัฒนาจะเป็นผู้วางแผนกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาเสียเอง เพราะผลเสียจะติดตามมาก็คือ ประชาชนไม่สามารถดำเนินการช่วยตัวเองได้ในโอกาสต่อ ๆ ไป

๓. การมีส่วนร่วมในการลงทุนแบ่งปันผลประโยชน์จากโครงการที่ทำและการปฏิบัติงาน นักพัฒนาควรกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในชุมชนในการลงทุนในรูปแบบของทรัพยากรธรรมชาติที่ประชาชนมีอยู่ตามกำลังความสามารถของประชาชน แทนที่จะใช้ทรัพยากรหรือปัจจัยจากภายนอกของชุมชนเสียทั้งหมด การดำเนินกิจกรรมร่วมกันนี้ จะเป็นการเสริมสร้างให้ประชาชนรู้จักการทำงานร่วมกัน

๔. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล การมีส่วนร่วมของประชาชนในขั้นนี้ จะทำให้ประชาชนได้มีการประเมินว่าผลงานที่ตัวเองดำเนินไปนั้น ได้รับผลดีผลเสียมากน้อยเพียงไร การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้น จะทำให้ประชาชนรู้แจ้งเห็นจริงว่า กิจกรรมที่พวกเขาทำไปนั้น ดีหรือไม่ดีอย่างไร จากลักษณะการมีส่วนร่วมดังกล่าวสามารถสรุปได้ ๔ ขั้นตอน ดังนี้ ๑) ร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ๒) ร่วมวางแผน ๓) ร่วมดำเนินการ ๔) ร่วมติดตามประเมินผล

เครื่องชี้วัดระดับการมีส่วนร่วม

ประเวศ วะสี (๒๕๓๒) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าเป็นความคิดริเริ่มของท้องถิ่นในการทำให้เกิดการจัดองค์กรและการปรากฏขึ้นของผู้นำตามธรรมชาติ จากแนวความคิดเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่แล้วจะมีลักษณะที่ไม่แตกต่างกันมากนัก จะแตกต่างกันบ้างเล็กน้อยในส่วนของการรายละเอียดที่แยกย่อยลงไปเท่านั้น อย่างไรก็ตามในการศึกษาครั้งนี้จึงได้สรุปรวมแนวความคิดเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมเพื่อกำหนดเป็นกรอบในการศึกษาไว้ ๔ ขั้นตอน

๑. การมีส่วนร่วมศึกษา
๒. ร่วมวางแผนวางโครงการ
๓. การมีส่วนร่วมปฏิบัติงาน
๔. การมีส่วนร่วมติดตามผลและร่วมบำรุงรักษา

อุดม แยมสินพงษ์ (๒๕๓๗, หน้า ๓๐) ได้สรุปแนวความคิดเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมเพื่อกำหนดกรอบในการศึกษาดังนี้

๑. การมีส่วนร่วมศึกษาปัญหา ร่วมวางแผน
๒. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประสานงาน
๓. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์
๔. การมีส่วนร่วมในการติดตามผลและประเมินผล

โดยสรุปแล้วเครื่องชี้วัดระดับการมีส่วนร่วม คือ ความเต็มใจ ตั้งใจ สนใจที่จะเสียสละทั้งแรงกาย แรงใจ ทรัพย์สิน วัสดุโดยแสดงให้เห็นทั้งรูปธรรมและนามธรรม เพื่อให้การสนับสนุนต่อสังคม

โดยส่วนรวมและให้ท้องถิ่นนั้นๆ เกิดความรัก ความสามัคคี มีความคิดริเริ่มที่จะทำให้เกิดการจัดองค์กร อันจะก่อให้เกิดประโยชน์เป็นไปในทางที่ดียิ่งขึ้นตลอดไป

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

สากล สติวิทยานันท์ (๒๕๓๒, หน้า ๑๖๖-๑๖๗) ให้ความเห็นการมีส่วนร่วมว่าเกิดจากแนวคิดสำคัญ ๓ ประการ คือ

๑. ความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกัน ซึ่งเกิดจากความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกัน

๒. ความเดือดร้อนและความไม่พึงพอใจร่วมกันที่มีอยู่ต่อสถานการณ์ที่เป็นอยู่นั้นผลักดันให้พุ่งไปสู่การรวมกลุ่ม วางแผน และลงมือทำงานร่วมกัน

๓. การตกลงใจร่วมกันที่จะเปลี่ยนแปลงกลุ่มหรือชุมชนไปในทิศทางที่พึงปรารถนา การตัดสินใจร่วมกันนี้ต้องรุนแรงและมากพอที่จะทำให้เกิดความคิดริเริ่มกระทำการที่สนองตอบความเห็นชอบของคนส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้นๆ

นรินทร์ แก้วมีศรี (๒๕๓๘) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมว่าเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาจะเห็นได้ว่ากิจกรรมการพัฒนาใดๆ ก็ตาม หากประชาชนไม่มีความรู้สึกเป็นเจ้าของ และลงมือดำเนินกิจกรรมด้วยตนเองแล้ว กิจกรรมนั้นก็อาจจะสำเร็จและดำรงอยู่ได้ แต่ถ้าหากว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ ในกระบวนการอย่างถ่องแท้ จะสามารถมองเห็นผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นต่อตัวเอง ครอบครัว และชุมชน ทั้งยังได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างเพียงพอ จนเกิดความตระหนักในปัญหาของตนเองและค้นหาทางแก้ไข เพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจนเกิดการตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมอย่างแท้จริง

ลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชนมี ๒ ลักษณะ คือ (นรินทร์ แก้วมีศรี, ๒๕๓๘, หน้า ๑๒)

๑. การมีส่วนร่วมแท้จริง ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการกระบวนการตั้งแต่ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหา การร่วมคิด และหาวิธีแก้ไขปัญหาร่วมวางนโยบาย หรือแผนงาน หรือโครงการ ร่วมตัดสินใจ การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ร่วมปฏิบัติตามนโยบายหรือแผนงานให้บรรลุตามผลที่กำหนดไว้ ร่วมควบคุมติดตามและประเมินผล

๒. การมีส่วนร่วมไม่แท้จริง เป็นการมีส่วนร่วมเพียงบางส่วนโดยเฉพาะ เข้าร่วมในการปฏิบัติตามโครงการที่ได้มีการกำหนดไว้แล้ว

หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนมีขั้นตอนในปฏิบัติ ๔ ขั้นตอน คือ (นรินทร์ แก้วมีศรี, ๒๕๓๘, หน้า ๑๒)

๑. การมีส่วนร่วมในการค้นหา สาเหตุของปัญหาและร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในขั้นตอนนี้ นับว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญ เพราะถ้าหากว่าบุคคลในชุมชนยังไม่สามารถเข้าใจปัญหาและสาเหตุของปัญหาด้วยตัวของเขาเองแล้ว การจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ก็ไม่อาจเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อบุคคลในชุมชนนั้นได้ เพราะบุคคลในชุมชนนั้น จะขาดความเข้าใจและมองไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมนั้น สิ่งหนึ่งที่ทำให้ผู้ให้ความรู้จะต้องยอมรับ คือ บุคคลในชุมชนซึ่งเป็นผู้อยู่กับปัญหา จะเป็นผู้ที่รู้จักปัญหาของตนเองดีที่สุด แต่เขาจะมองปัญหานั้นได้ไม่ชัดเจนหรือเข้าไม่ถึงแก่นแท้ของปัญหา ต่อมาเมื่อมีบุคคลมาช่วยชี้แนะ เขาจึงมองเห็นสาเหตุของปัญหาของตนเด่นชัดขึ้น ดังนั้น

บุคคลในชุมชนจึงต้องเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อเรียนรู้ปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาด้วยตัวเอง ทั้งการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรม เพื่อจะนำไปสู่การหาแนวทางแก้ปัญหาที่ต่าง ๆ ต่อไป

๒. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินกิจกรรม เมื่อบุคคลในชุมชนได้เรียนรู้ปัญหาของตนเองแล้ว ขั้นตอนต่อไปของการมีส่วนร่วมคือ จะต้องให้บุคคลได้เรียนรู้ในเรื่องของการวางแผนและดำเนินกิจกรรม การแสวงหาแหล่งทรัพยากรหรือความช่วยเหลือ เพื่อที่จะมาสนับสนุนกิจกรรมให้ เป็นไปตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ นอกจากนี้ บุคคลยังต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาาร่วมกัน การแก้ปัญหาอาจจะมีวิธีทำได้หลายวิธีแต่จะมีวิธีที่ดีที่สุดในเรื่องดังกล่าว ผู้ที่ให้ความรู้ซึ่งอยู่ในฐานะที่มีประสบการณ์มากกว่าจะต้องเป็นผู้คอยให้คำแนะนำจนกระทั่งบุคคลเหล่านั้นสามารถตัดสินใจได้ว่า จะเลือกใช้วิธีใดในการแก้ปัญหาที่ตนเองและชุมชนกำลังเผชิญอยู่

๓. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมในเรื่องดังกล่าวจะสร้างความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของให้เกิดขึ้นกับบุคคลและชุมชนได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้น การปฏิบัติงานด้วยตนเองอาจจะทำให้บุคคลและชุมชนได้เรียนรู้การดำเนินกิจกรรมอย่างใกล้ชิด เมื่อเห็นประโยชน์ก็จะสามารถดำเนินกิจกรรมนั้นด้วยตัวเอง พร้อมทั้งร่วมรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจการนั้น ๆ ด้วย

๔. การมีส่วนร่วมและการติดตามประเมินผล การประเมินผลด้วยตนเองจะทำให้บุคคลและชุมชนมีความตระหนักว่า กิจกรรมที่ตนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการมาทั้งหมดนั้นดีหรือไม่เพียงไร และควรจะพิจารณาว่าจะดำเนินการต่อไปอย่างไร ทำให้บุคคลได้เรียนรู้และใช้ประโยชน์ของการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน และจะส่งผลถึงการดำเนินกิจกรรมอย่างเดียวกันในอนาคตต่อไป ให้ประสบผลสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้วางไว้มากขึ้น

คูฟแมน (Koufman, ๑๙๔๙, p.๗) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนในชนบท พบว่าอายุ เพศ การศึกษา ขนาดของครอบครัว อาชีพ รายได้และระยะเวลาการอยู่อาศัยในท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ประยูร ศรีประสาธน์ (๒๕๔๒) ได้นำเสนอปัจจัยของการมีส่วนร่วม ว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม มีด้วยกัน ๓ ปัจจัย คือ

๑. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ
๒. ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ การศึกษา อาชีพ รายได้ และการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม

๓. ปัจจัยด้านการสื่อสาร ได้แก่ การรับข่าวสารจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปปัจจัยต่อการมีส่วนร่วมทำกิจกรรมได้ ดังนี้

๑. ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ต่าง ๆ
 ๒. ลักษณะทางเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ รายได้
 ๓. การได้รับข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ ความถี่ในการรับรู้ข่าวสาร และแหล่งที่มาของข่าวสาร
- มิศรา สามารถ (๒๕๔๓) ได้เสนอว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นต้องตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีกิจกรรมในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์โดยไม่เบียดเบียนทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เริ่มตั้งแต่การให้ข้อมูลท้องถิ่นการเตรียมการ

จัดการ การวางแผน การควบคุมดูแลการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ การมีส่วนร่วมในการบริการ และการได้รับประโยชน์จากการบริการ

จากที่กล่าวมาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมมีอยู่ด้วยกันหลายประการ คือ ลักษณะส่วนบุคคลต่าง ๆ เช่น อายุ เพศ การศึกษา และปัจจัยอื่น ๆ ทั้งนี้การตัดสินใจร่วมกันต้องมากพอที่จะให้เกิดความริเริ่มกระทำการที่ตอบสนองความเห็นชอบของคนส่วนใหญ่ โดยมีขั้นตอนในการพัฒนาไม่ว่าจะเป็นการวางแผน การดำเนินงาน การประสานงาน การรับผลประโยชน์ และการประเมินผลนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (อ้างอิงใน ภาวเดช พยัควิเชียร, ๒๕๔๓, หน้า ๑๕) ได้กำหนดนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนไว้ มีดังนี้

๑. พัฒนาแบบแผนการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น ตลอดจนถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรท้องถิ่น เอกชน และประชาชนทั่วไป ในด้านการลงทุน การผลิตสินค้าและบริการ ทั้งนี้ต้องมีความเสมอภาค เป็นธรรม ในกรอบที่เหมาะสม สอดคล้องกับการพัฒนาด้านอื่น ๆ และมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

๒. สนับสนุนการจัดตั้งเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาการท่องเที่ยวในรูปขององค์กรหรือคณะกรรมการระดับชาติ ภูมิภาค และท้องถิ่น โดยมีเครือข่ายครอบคลุมผู้เกี่ยวข้อง ทุกส่วนและทุกระดับ โดยให้องค์กรมีขอบเขตความสามารถในการตัดสินใจและดำเนินการอย่างอิสระภายใต้กรอบที่ตอบสนองความจำเป็นในการจัดการแต่ละระดับ

๓. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจ และติดตามประเมินผล ตลอดจนได้รับประโยชน์จากการพัฒนาการท่องเที่ยว รวมทั้งปรับทัศนคติและปรับปรุงขีดความสามารถของหน่วยงานของรัฐให้สามารถร่วมมือและเกื้อหนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนมากขึ้น

๔. ส่งเสริมการจัดตั้งองค์กรพัฒนาเอกชนและองค์กรประชาชนที่ดูแลด้านสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมท่องเที่ยว ทั้งที่เป็นนิติบุคคลและไม่เป็นนิติบุคคล

๕. แก้ไข ปรับปรุง และพัฒนากฎหมายและระบบงบประมาณของภาครัฐ ให้สามารถส่งเสริมและเอื้ออำนวยต่อการประสานงานความร่วมมือของหน่วยงานปฏิบัติทุกระดับกับประชาชนท้องถิ่น ตลอดจนกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับในการให้ชุมชนมีโอกาสในการควบคุมกำกับ ดูแล และจัดการทรัพยากรด้วยตนเอง

๖. สนับสนุนพัฒนาศักยภาพของคน โดยการเพิ่มความรู้ ทักษะ และการมีจิตสำนึกในด้านการจัดการพัฒนาการดำเนินธุรกิจท่องเที่ยว การอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสำหรับชุมชนให้กว้างขวางมากขึ้น

๗. สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เข้มแข็งมีประสิทธิภาพในด้านการจัดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างอิสระและสามารถจัดเก็บรายได้เพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟู การท่องเที่ยวได้ด้วยตัวเอง โดยให้มีการพัฒนาทักษะการจัดการที่ถูกต้อง

๘. สนับสนุนองค์กรพัฒนาเอกชนที่มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาการท่องเที่ยว การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาทางสังคมให้มีโอกาสในการเข้าช่วยเหลือและยกระดับการมีส่วนร่วม ตลอดจนการจัดตั้งองค์กรชุมชนและองค์กรจัดการธุรกิจของประชาชนอย่างสร้างสรรค์

ลักษณะทางสังคมกับผลกระทบที่ชุมชนได้รับจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในอดีตที่ผ่านมาส่งผลให้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการท่องเที่ยวในบางส่วนเพื่อให้ชุมชนเข้ามามีบทบาท และส่วนร่วมอย่างแท้จริง โดยถือว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นเป็นเป้าหมายที่สำคัญ ทิศทางและแนวทางในการมีส่วนร่วมของชุมชน จะต้องเป็นการนำไปสู่ความร่วมมือในการใช้ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว เพื่อรองรับการท่องเที่ยวให้มีความสมบูรณ์ครบถ้วนตามกรอบ และลักษณะการท่องเที่ยวในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับนโยบาย ระดับแผน และระดับปฏิบัติ

ภราเดช พยัฒวิเชียร (๒๕๔๒, หน้า ๓๐) กล่าวว่า ในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวนั้นจำเป็นที่สุด คือ การสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนเสริมสร้างในเรื่องเศรษฐกิจ สังคม องค์กรความรู้ต่างๆ เพื่อเป็นการลดช่องว่างความอ่อนด้อยถ้าชุมชนไม่แข็งแรงก็จะทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นไปอย่างไม่มั่นคงและไม่ก้าวหน้า นอกจากนั้นธุรกิจการท่องเที่ยวต้องนำรายได้กลับคืนแก่ชุมชนท้องถิ่น เกิดประโยชน์ร่วมกันระหว่างผู้ดำเนินธุรกิจและชุมชนท้องถิ่น จึงจะเกิดความยั่งยืนในการดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยว

การพัฒนาแบบมีส่วนร่วม

กระบวนการมีส่วนร่วม นับเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาในทุกๆระดับเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมคิด วิเคราะห์ ตัดสินใจ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การติดตามประเมินผลในกิจกรรม/โครงการของชุมชน เป็นการสร้าง/ปลูกฝังจิตสำนึกในความเป็นเจ้าของกิจกรรม/โครงการนั้น

ปัจจุบัน แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา (People Participations for Development) ได้รับการยอมรับและใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในงานพัฒนาทุกภาคส่วนหรือในลักษณะเบญจภาคี ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการ และประชาชน รวมพลังกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

ขั้นตอนการมีส่วนร่วม มี ๕ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การมีส่วนร่วมในขั้นการริเริ่มการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา/สาเหตุของปัญหาภายในชุมชน ตลอดจนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กำหนดความต้องการของชุมชน และจัดลำดับความสำคัญของความต้องการของชุมชน

ขั้นตอนที่ ๒ การมีส่วนร่วมในขั้นการวางแผนในการพัฒนาซึ่งเป็นขั้นตอนของการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ของโครงการ วิธีการตลอดจนแนวทางการดำเนินงานและทรัพยากรที่จะใช้

ขั้นตอนที่ ๓ การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการดำเนินการพัฒนา เป็นส่วนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์ให้กับชุมชน โดยได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณ เทคโนโลยี ฯลฯ จากองค์กรภาคีพัฒนา

ขั้นตอนที่ ๔ การมีส่วนร่วมในขั้นตอนรับผลประโยชน์จากการพัฒนา ซึ่งเป็นทั้งการได้รับผลประโยชน์ทางด้านวัตถุและทางด้านจิตใจ

ขั้นตอนที่ ๕ การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลการพัฒนา เป็นการประเมินว่า การที่ประชาชนเข้าร่วมพัฒนา ได้ดำเนินการสำเร็จตามวัตถุประสงค์เพียงใด การประเมินอาจประเมินแบบย่อย (Formative Evaluation) เป็นการประเมินผลความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ หรืออาจประเมินผลรวม (Summative Evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินผลสรุปรวมยอด

ปัจจัยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

การที่จะให้ประชาชนมีส่วนร่วม นอกจากการปลูกฝังจิตสำนึกแล้วจะต้องมีการส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางซึ่งควรพิจารณาถึงปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

๑. ปัจจัยเกี่ยวกับกลไกของภาครัฐ ทั้งในระดับนโยบายมาตรการ และการปฏิบัติที่เอื้ออำนวย รวมทั้งการสร้างช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชน จำเป็นที่จะต้องทำให้การพัฒนาเป็นระบบเปิดมีความเป็นประชาธิปไตย มีความโปร่งใส รับฟังความคิดเห็นของประชาชน และมีการตรวจสอบได้

๒. ปัจจัยด้านประชาชน ที่มีสำนึกต่อปัญหาและประโยชน์ร่วมมีสำนึกต่อความสามารถ และภูมิปัญญาในการจัดการปัญหาซึ่งเกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ ซึ่งรวมถึงการสร้างพลังเชื่อมโยงในรูปกลุ่มองค์กร เครือข่ายและประชาสังคม

๓. ปัจจัยด้านนักพัฒนาและองค์กรพัฒนา ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทในการส่งเสริมกระตุ้นสร้างจิตสำนึก เอื้ออำนวยกระบวนการพัฒนานับสนุนข้อมูลข่าวสารและทรัพยากรและร่วมเรียนรู้กับสมาชิกชุมชน

ปัญหาอุปสรรคที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

๑. อุปสรรคด้านการเมือง เกิดจากการไม่ได้กระจายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่ประชาชน โครงสร้างอำนาจทางการเมือง การปกครอง การบริหาร เศรษฐกิจ ถูกควบคุมโดยคนกลุ่มน้อยทหาร นายทุน และข้าราชการ ขาดกลไกที่มีประสิทธิภาพในการแจกแจงทรัพยากร

๒. อุปสรรคด้านเศรษฐกิจ เกิดจากการขาดความสามารถในการพึ่งตนเอง อำนาจการต่อรองมีน้อย กระบวนการผลิต ปัจจัยการผลิตอยู่ภายใต้ระบบอุปถัมภ์ ความแตกต่างในสังคม ด้านรายได้ อำนาจ และฐานะทางเศรษฐกิจ

๓. อุปสรรคด้านวัฒนธรรม ขนบประเพณีในแต่ละพื้นที่ที่ทำให้ประชาชนไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้เนื่องจากขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน/เผ่า

นโยบายด้านความมั่นคงและความปลอดภัย

ทุกรัฐบาลจะเน้นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพราะเป็นแหล่งสำคัญของรายได้และการสร้างงาน ข้อมูลจากศูนย์ศึกษาเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ม.ธรรมศาสตร์ ชี้ให้เห็นว่า การท่องเที่ยวทำให้เกิดรายได้ถึง ๕.๘ แสนล้านบาท หรือร้อยละ ๕ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) ซึ่งมีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้น เมื่อเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองคลี่คลายลงระดับหนึ่ง แต่สถานการณ์ที่กำลังเป็นภัยคุกคามที่สำคัญ คือ ความปลอดภัยในการเดินทางของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน

องค์กรด้านความปลอดภัย (Make Road Safe & FIA Foundation) ได้ทำบันทึกชื่อ “การเดินทางที่เลวร้าย Bad Trip: International tourism and road death in developing world” ส่งไปถึงประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก โดยเนื้อหาในหนังสือได้ระบุถึงปัญหาความปลอดภัยในการเดินทาง เฉพาะข้อมูลการเสียชีวิตของนักท่องเที่ยวชาวอเมริกา พบว่า ร้อยละ ๗๒.๖ ตายจากอุบัติเหตุบนท้องถนน (๗๓% รถยนต์, ๑๒% รถจักรยานยนต์, ๗% เดินเท้า และ ๓% รถสาธารณะ) ที่น่าตกใจ

คือ ในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา ประเทศไทยถูกจัดอันดับความเสี่ยงในลำดับที่ ๒ รองจาก ฮอนดูรัส โดยพบว่านักท่องเที่ยวอเมริกันมีอัตราการตายในประเทศไทย ถึง ๕๐ ต่อ ประชากรนักท่องเที่ยว ๑ แสนคน (สูงกว่าอัตราการตายของคนไทย ๑๘.๗ ต่อประชากร ๑ แสนคน) โดยระบุสาเหตุสำคัญคือ ประเทศที่มีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว แต่กลับไม่ให้ความสำคัญในการกำหนดนโยบายและมาตรการที่เป็นรูปธรรมในการจัดการความปลอดภัยทางถนนให้กับนักท่องเที่ยว ปล่อยให้เป็นการระดมภาคเอกชนและธุรกิจท่องเที่ยวต้องลงทุนด้านความปลอดภัยเอง รวมทั้งขาดระบบติดตามกำกับในเรื่องนี้

แนวคิดความปลอดภัย

กระทรวงการท่องเที่ยว ฯ ในฐานะที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องความปลอดภัยในการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ต้องไม่ละเลยและมองข้ามปัญหาของ “ความปลอดภัยทางถนนของนักท่องเที่ยว” โดยคิดว่าเป็นเรื่องของหน่วยงานหลักคือ กระทรวงคมนาคม และ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ แต่ในฐานะผู้รับผิดชอบและสามารถกำหนดแนวทางในเรื่องนี้ได้โดยตรง ควรจะใช้โอกาสนี้ยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยในการเดินทางของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะการเดินทางบนท้องถนน ข้อเสนอที่ กระทรวงการท่องเที่ยวฯ สามารถดำเนินการได้ คือ สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานหลัก เช่น กระทรวงคมนาคม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ กระทรวงการต่างประเทศ สถานทูต สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยว และ สมาคมมัคคุเทศก์อาชีพแห่งประเทศไทย ฯลฯ เพื่อเร่งดำเนินการ

๑. วางแนวทางแก้ปัญหาในระยะยาว: โดยรวบรวมและศึกษาข้อมูลการเสียชีวิตของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ที่เกิดจากอุบัติเหตุทางถนน เพื่อทราบขนาดปัญหา และ สาเหตุที่แท้จริง พร้อมทั้งจัดทำแผนงาน/มาตรการป้องกันแก้ไขอย่างเป็นระบบ

๒. วางแนวทางการแก้ปัญหาที่ดำเนินการได้เลย ได้แก่

- วางหลักเกณฑ์ และระบบติดตามกำกับ เพื่อให้มั่นใจว่าจะมีมาตรฐานความปลอดภัยสำหรับรถทัศนาวจรนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ตั้งแต่ มาตรฐานด้านคนขับ โครงสร้างและอุปกรณ์ด้านความปลอดภัย ระบบประกันภัย

- การจัดทำคู่มือด้านความปลอดภัยในการเดินทางบนท้องถนน เช่น เส้นทางที่ปลอดภัย (โดยเฉพาะการส่งเสริมการเดินทางด้วยรถไฟ รถโดยสารประจำทาง หรือรถทัศนาวจร ที่ได้มาตรฐาน) การปฏิบัติตัวเมื่อต้องเดินบนถนน การใช้รถยนต์ รถจักรยานยนต์ รถจักรยาน รวมทั้งข้อพึงระวังต่าง ๆ

- ส่งเสริมให้เมืองท่องเที่ยว ให้ความสำคัญกับเรื่องการดูแลและจัดระบบความปลอดภัยทางถนนของนักท่องเที่ยว เช่น การให้รางวัลเมืองท่องเที่ยวปลอดภัย การสนับสนุนให้มีศักยภาพในด้านการจัดการความปลอดภัย (การจัดฝึกอบรม และ มีระบบปรึกษาในเรื่องนี้)

ในทุก ๆ ความสูญเสียที่เกิดขึ้นกับที่ชีวิตของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ แม้จะเป็นเพียงไม่กี่คน แต่เติมพันด้วยผลกระทบที่ยิ่งใหญ่ของประเทศชาติ ไม่ว่าจะเป็น ภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยว จำนวนเม็ดเงินกว่า ๕.๘ แสนล้านบาท รวมทั้ง ภาคธุรกิจและคนไทยที่ทำมาหากินอยู่กับการท่องเที่ยว อีกจำนวนมากหวังเป็นอย่างยิ่ง ที่จะเห็นนโยบายของกระทรวงการท่องเที่ยว ฯ ได้ให้ความสำคัญและลุกขึ้นมาเป็นหลักในการผลักดันเรื่องนี้อย่างจริงจัง

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และผลประโยชน์นักท่องเที่ยว เป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อจำนวนนักท่องเที่ยว ในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยโดยเฉพาะชาวต่างชาติ การต้มตุ๋นหลอกลวงเอาไรต์เอาเปรียบนักท่องเที่ยว การหลอกลวงซื้อขายอัญมณี เครื่องประดับและทองรูปพรรณที่มีคุณภาพต่ำในราคาสูง ขายพระเครื่องพุทธรูปชา วัตถุโบราณ การโฉบลามาจนอาจารย์ ตลอดจนหลอกลวงให้รับประทานอวัยวะของสัตว์ เช่น อังตืนหมี่ ติง อวัยวะ สืบพันธุ์ ฯลฯ เป็นต้น ตำรวจท่องเที่ยวมีหน้าที่รับผิดชอบเช่นเดียวกับตำรวจทั่วไปแต่มีภารกิจหน้าที่หลักเป็นพิเศษด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินนักท่องเที่ยวด้านการอำนวยความสะดวกและให้บริการต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยวด้านการคุ้มครองสิทธิและผลประโยชน์ของนักท่องเที่ยว รวมทั้งด้านการรับแจ้งเหตุและการสืบสวนจับกุมดำเนินคดีกับผู้ต้องหาทั้งชาวไทยโดยเฉพาะนักท่องเที่ยว สตรี ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยว ซึ่งในเรื่องนี้รัฐบาลโดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และ ตำรวจท่องเที่ยวได้เร่งรัดแก้ไขปัญหามาได้เร่งรัดแก้ไขปัญหานี้ ซึ่งนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติถูกหลอกลวงเอาไรต์ เอาเปรียบถูกซื้อขายหัวให้แก๊งค์เถื่อนผิดกฎหมายที่พูดภาษาเดียวกัน นำไปหลอกลวงข่มขู่ใช้ เล่ห์กล อุบายเอาไรต์เอาเปรียบร่วมกับขบวนการจำหน่ายสินค้าและบริการต่อคุณภาพ ผิดกฎหมาย และผิดศีลธรรมอันดีงาน เช่นการพาไปดูโฉบลามาก เป็นต้น ปัญหานี้เป็นผลสืบเนื่องมาจาก ปัญหาทัวร์ ผิดปกติหรือทัวร์ศูนย์เหรียญ หรือทัวร์ที่นักท่องเที่ยวจ่ายเงินซื้อรายการทัวร์ในประเทศต้นทางในราคาที่ต่ำกว่าทุน โดยมีการประกาศชักชวนดังที่ปรากฏตามหน้าหนังสือพิมพ์และสื่อต่าง ๆ โดยบริษัทนำเที่ยวในประเทศต้นทางเป็นผู้ดำเนินการ จากนั้นส่งนักท่องเที่ยวเป็นกลุ่มมาในบริษัทคู่ค้าในประเทศปลายทางพาไปเที่ยว โดยไม่ส่งเงินหรือส่งมาให้ไม่น้อยไม่พอกับรายการนำเที่ยวจริง รวมทั้งบริษัทนำเที่ยวในประเทศปลายทางไปแย่งชิงตัดราคาซื้อหัวคิวนักท่องเที่ยวให้มาเป็นของบริษัทตน โดยอาจวางเงินประกัน หรือจ่ายเงินใต้โต๊ะซื้อหัวนักท่องเที่ยว (KICK BACK หรือ BK) จากนั้นผู้ประกอบการ อาจจะขายหัวนักท่องเที่ยวให้แก๊งค์หรือรวมกับแก๊งค์ซึ่งไม่ได้รับเพียงพอที่จะจัดนำเที่ยวอย่างมีคุณภาพ และกำไร ดังนั้นจึงใช้เล่ห์กลอุบายและเทคนิคโดยการบังคับ การข่มขู่ การจูงใจ การแจ้งข้อมูลไม่ตรง การหลอกลวงการโน้มน้าวทุกประเภทให้นักท่องเที่ยวซื้อทัวร์เพิ่มเติม (OPTION TOUR) จัดให้มีการ แลกเงินอย่างผิดกฎหมายในอัตราที่ผู้จัดจะได้กำไร จัดที่พัก อาหาร การขนส่ง การโทรศัพท์อย่างต่อย คุณภาพผิดกฎหมายและ ศีลธรรมอันดี เพื่อหวังค่าน้ำหรือค่าคอมมิชชั่น ๓๐-๔๐% หรือส่วนแบ่งจากราคาสินค้าหรือบริการ โดยมีการกดราคาต่อผู้ประกอบการด้านที่พัก อาหาร การขนส่งและบริการอีกชั้นหนึ่ง เนื่องจากมีปริมาณหรือจำนวนนักท่องเที่ยวอยู่ในเมืองเป็นจำนวนมาก จึงต้องรอเอาไรต์เอาเปรียบเงินที่ได้จากกระบวนการทัวร์ศูนย์เหรียญนี้ จะนำไปแบ่งกันระหว่างแก๊งค์บริษัทนำเที่ยวในประเทศ และจัดส่งกลับไปให้บริษัทที่ขายทัวร์ในประเทศต้นทาง รวมเรียกเป็นค่าใช้จ่ายใต้โต๊ะซื้อหัวนักท่องเที่ยวต่อไป ซึ่งการแก้ไขปัญหาลักษณะนี้ในประเทศไทยได้ก้าวหน้าไปมากโดยกองบังคับการตำรวจท่องเที่ยวได้ร่วมกับทุกหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชนสมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (ATTA) และสมาคมมัคคุเทศก์เป็นจำนวนมาก และสภาผู้แทนราษฎร ได้ดำเนินการกวดขันตรวจจับกุมปราบปรามดำเนินคดีทั้งในแง่กฎหมายอาญาและการปกครอง คือการพักใช้ ยกเลิก ใบอนุญาตกับผู้ประกอบการธุรกิจนำนักท่องเที่ยวและมัคคุเทศก์เป็นจำนวนมาก รวมทั้งกำลังพิจารณานำมาตรการทางภาษีและการยึดทรัพย์สินมาใช้ทำให้ปัญหาทัวร์ศูนย์เหรียญในบางตลาดได้รับการแก้ไขไปแล้ว เช่น

ตลาดญี่ปุ่น ตลาดเกาหลี ส่วนในตลาดจีนแผ่นดินใหญ่ ขณะนี้ผู้เกี่ยวข้องได้หาคำมั่นสัญญาต่อภาครัฐ และยุติพฤติกรรมที่หมิ่นหมิ่น ไม่ถูกต้องและหันมาเป็นผู้ประกอบการคุณภาพต่อไป

ซึ่งสรุปที่มาของปัญหา ได้ดังนี้ (กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว, มปป., หน้า ๑-๔)

๑. ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๑.๑ ถูกตายตาย ตายโดยไม่ทราบสาเหตุ สาเหตุป่วยตาย โรคประจำตัว หัวใจวาย เป็นต้น

๑.๒ ทรัพย์สินถูกโจรกรรมระหว่างการเดินทาง เช่น การเดินทางโดยขับรถโดยสาร ไม่ประจำทาง (รถทะเบียน ๓๐) ตามเส้นทางต่าง ๆ

๑.๓ ทรัพย์สินถูกโจรกรรมในแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวถูกรั้วรายต่อทรัพย์สิน จากการวิ่งราว ล้วงกระเป๋า ตลอดจนทรัพย์สินสูญหายในแหล่งท่องเที่ยว

๑.๔ แก๊งคนร้ายกระเทยและหญิงตระเวนตามแหล่งท่องเที่ยว เข้ามาเหยื่อและตีสนิทให้เชื่อใจและลักทรัพย์หลังร่วมหลับนอนหรือวางยานอนหลับ

๑.๕ คนร้ายชาวฟิลิปปินส์หลอกหลวงนักท่องเที่ยวไปต้มตุ๋นและเล่นการพนัน

๑.๖ ปัญหาทัวร์ป่า ที่นักท่องเที่ยวอาจประสบปัญหาถูกปล้นทรัพย์สินจนชนกลุ่มน้อย บริเวณชายแดนหลงป่า การขายบริการผิดกฎหมาย เช่น โสเภณีเด็กตามหมู่บ้านชาวเขา การเสพยาเสพติด ซึ่งนักท่องเที่ยวมักถูกชักชวนจากชาวบ้านหรือมัคคุเทศก์

๑.๗ ทรัพย์สินสูญหายในที่พัก เช่น กลุ่มคนร้ายต่างชาดลักทรัพย์นักท่องเที่ยวในห้องพัก ลือบี่ และห้องอาหาร หรือแสดงตัวต่อโรงแรมว่าเป็นเจ้าของห้องพักแล้วเข้าทำการลักทรัพย์ นักท่องเที่ยวฝากของกับเกสเฮาส์และออกไปทัวร์ เมื่อกลับมาพบว่า เช็คเดินทาง บัตรเครดิตสูญหาย หรือถูกนำไปใช้และแก๊งคนร้ายอ้างว่าเป็นเจ้าของห้องเข้าไปลักทรัพย์นักท่องเที่ยว

๒. ด้านอุบัติเหตุอุบัติเหตุเป็นสาเหตุสำคัญทำให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือชีวิต

๒.๑ ทางบก เช่น การขับซึร์ถยนต์ รถจักรยานยนต์ รถจักรยานยนต์

๒.๒ ทางน้ำ เช่น เรือโดยสารทางทะเล แม่น้ำ และแพ

๒.๓ แหล่งท่องเที่ยว เช่นตกเข ถูกเรือชน จมน้ำเสียชีวิต เรือสกูตเตอร์ เรือลากลุ่ม และเรือกล้วย โดยขับซึร์ประมาทเลี้ยวชนนักท่องเที่ยว

๓. การเอารัดเอาเปรียบ

การประกอบธุรกิจตัดราคาเป็นดำเนินการในลักษณะ “ทัวร์ศูนย์เหรียญ” เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวชาวจีนและไต้หวันเป็นส่วนใหญ่ ด้วยการที่บริษัททัวร์ในประเทศไทยนิยมจ่ายเงินซื้อนักท่องเที่ยวจากบริษัทนำเที่ยวในประเทศจีนและไต้หวัน เนื่องจากสองประเทศนี้นิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ทำให้บริษัททัวร์ เกิดการแข่งขันกันสูง เมื่อได้จำนวนนักท่องเที่ยวเข้ามาในประเทศไทย จำนวนนักท่องเที่ยวเข้ามาในประเทศไทย จะพานักท่องเที่ยวไปทานอาหารแพงท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวนอกตารางเที่ยวพาไปซื้อสินค้าราคาแพงเกินความเป็นจริง โดยบริษัททัวร์จะได้รับส่วนแบ่งจากร้านค้าและผู้ประกอบการตามเงื่อนไขที่ตกลงกัน ทดแทนเป็นค่าใช้จ่ายที่ได้จ่ายให้กับต่างประเทศไว้แล้ว เป็นการร่วมมือกระทำกันเป็นกระบวนการซึ่งประกอบด้วย บริษัทนำเที่ยว มัคคุเทศก์เจ้าของสถานที่ท่องเที่ยวและร้านจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก

ปัญหาการซื้อขายอัญมณีการหลอกหลวงนักท่องเที่ยวซื้ออัญมณีเครื่องประดับที่ไม่ได้มาตรฐานหรือต่ำกว่ามาตรฐานราคาแพงเกิดความเป็นจริง โดยใช้กลยุทธ์และการโฆษณาโน้มน้าว เพื่อให้เกิดการหลงเชื่อของกระบวนการ โดยร้านค้าอัญมณีร่วมมือกับไกด์เถื่อน บริษัทนำเที่ยว และรถสามล้อเครื่องสาธารณะ (รถตุ๊กๆ) ใช้อุบายพานักท่องเที่ยวไปยังร้านค้าอัญมณี ซึ่งมีพนักงานขายของร้านโฆษณาชวนเชื่อโน้มน้าวให้นักท่องเที่ยวสนใจและหลงเชื่อจนตัดสินใจซื้อสินค้าในลักษณะการต้มตุ๋นหลอกหลวง

ปัญหาคือการก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่นักท่องเที่ยว ระบาย รุมล้อม คะยั้นคะยอให้นักท่องเที่ยวซื้อสินค้าไม่รู้กาลเทศะ สร้างความเดือดร้อนรำคาญแก่นักท่องเที่ยว

๔. การซื้อขายและเสพยาเสพติดตามแหล่งท่องเที่ยว

ประเทศไทยถูกกล่าวหาว่าเป็นแหล่งค้าและทางผ่านของยาเสพติด สามารถหาซื้อได้ง่าย นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเพื่อเสพยาเสพติด เช่น การท่องเที่ยวในป่า ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ พระจันทร์เต็มดวง (FULL MOON PARTY) ที่เกาะพังงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เกาะสมุย ตลอดจนแหล่งบันเทิงตามเมืองใหญ่

๕. ปัญหาแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ สภาพแวดล้อม

๕.๑ การทิ้งขยะและน้ำเสียในแหล่งท่องเที่ยว

๕.๒ การทำลายทรัพยากรท่องเที่ยวทางทะเล เช่น ปะการัง ปลาสวยงาม

๕.๓ การทำลายทรัพยากรป่า

ทั้งนี้ กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยวได้จัดทำแผนกลยุทธ์ “รักษาความปลอดภัยและให้บริการนักท่องเที่ยว ใน ๔ ปีข้างหน้า (พ.ศ. ๒๕๔๘ - ๒๕๕๑)” ของกองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดทำแผนกลยุทธ์ ดังกล่าว ดังนี้

๑. เพื่อรองรับยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว พ.ศ. ๒๕๔๗ - ๒๕๕๑ ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๔๗ ณ จังหวัดลำพูน

๒. เพื่อกำหนดกลยุทธ์และแนวทางในการดำเนินการ เพื่อพัฒนาระบบการรักษาความปลอดภัยและให้บริการแก่นักท่องเที่ยวใน ๔ ปีข้างหน้า (พ.ศ. ๒๕๔๘ - ๒๕๕๑)

โดยมีเป้าหมาย คือ “พัฒนาระบบการรักษาความปลอดภัยและให้บริการแก่นักท่องเที่ยวให้มีความเป็นเลิศในเอเชีย” ทั้งนี้ได้ใช้กลยุทธ์ดังนี้

๑. พัฒนาระบบการรับแจ้งเหตุ ให้บริการและช่วยเหลือนักท่องเที่ยว (ศูนย์ ๑๑๕๕) ให้มีความทันสมัยและรู้จักกันอย่างแพร่หลาย

๒. เพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการให้บริการ อย่างเข้าถึงตัวนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ อย่างน้อยร้อยละ ๑๐ ของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย

๓. เพิ่มประสิทธิภาพงานสายตรวจ โดยอาศัยระบบบูรณาการร่วมกับองค์กรที่บังคับใช้กฎหมายในประเทศ

๔. สร้างเครือข่ายการทำงานโดยจัดตั้งและสนับสนุนให้มีการอบรมอาสาสมัครช่วยเหลือนักท่องเที่ยวทุกองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน

๕. เพิ่มสมรรถนะบุคลากร โดยให้มีหลักสูตรอบรมบุคลากรให้ครอบคลุมทั่วถึง

๖. พัฒนาระบบการตรวจสอบและควบคุมด้านมาตรฐานสินค้าและบริการ โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๗. เพิ่มขีดความสามารถในการจัดระเบียบและดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยว

๘. เพิ่มศักยภาพสืบสวนคดีเครือข่ายที่มีลักษณะอาชญากรรมองค์กรซึ่งมีผลต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว

๙. ขยายความร่วมมือกับองค์กรบังคับใช้กฎหมายระหว่างประเทศ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการรักษาความปลอดภัยนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะประเทศคู่ค้า

๑๐. พัฒนาระบบการสำรวจความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ให้มีมาตรฐานโดยใช้องค์กรภายนอกเป็นผู้สำรวจ

๑๑. เพิ่มขีดความสามารถในการประชาสัมพันธ์ โดยสนับสนุนให้มีรายการวิทยุ “ตำรวจท่องเที่ยวพบนักท่องเที่ยว” หรือมีสถานีวิทยุเป็นของกองบังคับการตำรวจท่องเที่ยวเองเพื่อสร้างความรู้สึกอบอุ่นและปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว

การดูแลความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว

สถาบันการโรงแรมและการท่องเที่ยว (สรท.) (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๒๕๔๕, หน้า ๕) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการดูแลความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวสรุปได้ว่า ความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อภาพลักษณ์โดยรวมของการท่องเที่ยวของประเทศไทยและอาจส่งผลต่อการสูญเสียนักท่องเที่ยวในครั้งต่อ ๆ ไป จึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่คนไทยหรือคนในประเทศจะต้องช่วยกันดูแลและให้การต้อนรับนักท่องเที่ยวให้เกิดความสะดวกสบาย ความปลอดภัย และให้เป็นมิตรแก่นักท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดลักษณะที่ดีแก่ประเทศไทยและเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวให้กลับมาเที่ยวซ้ำส่งผลให้มีเงินตราประเทศไทยไหลเข้าสู่ประเทศเพิ่มขึ้นเศรษฐกิจก็จะดีขึ้นตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับบทบาทของ อบต. กับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ให้แนวทางการวางแผนพัฒนาและจัดการด้านการท่องเที่ยวสำหรับ อบต. ซึ่งสร้างประโยชน์แก่ชุมชนท้องถิ่นด้วยการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเกี่ยวกับการช่วยกันดูแลความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวที่สำคัญจะต้องจัดให้มีการดูแลรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยวโดยการวางระบบในการดูแลรักษา ความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน และสุขอนามัยของที่พัก อาหารและเครื่องดื่มควบคู่กันไป

(BARCELONA TOURIST GUIDE, ๒๐๐๗, P.๒๓) ได้ให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยวอย่างปลอดภัยจากนักล้วงกระเป๋า หรือมีจฉาชีพในเมืองบาเซโลนาประเทศสเปนไว้ ๑๖ ข้อดังนี้

๑. นักล้วงกระเป๋าชอบเลือกเหยื่อที่มีเครื่องประดับหรือมีของมีค่าติดตัวให้ชัดเจน

๒. คนร้ายมักจะทำางานกันเป็นกลุ่มโดยคนหนึ่งในกลุ่มจะเป็นคนคอยเบี่ยงเบนความสนใจของนักท่องเที่ยวในขณะที่อีกคนหนึ่งกำลังนำของมีค่าหรือทรัพย์สินออกจากตัวเราไป เพราะฉะนั้นหากเราไปเจอคนที่กำลังทำสิ่งใดก็ตามให้เราให้ความสนใจให้เดินหนีเสีย

๓. พกเงินเฉพาะที่จำเป็นต้องใช้ช่วยให้พอเพียงในแต่ละวันเท่านั้นส่วนของมีค่าอื่น ๆ ที่ไม่จำเป็นต้องใช้ให้ฝากไว้ที่โรงแรม

๔. ไม่ควรสะพายเป้ไว้ด้านหลังโดยเฉพาะเมื่อไปใช้บริการรถไฟใต้ดินความสะพายไว้ด้านหน้า

๕. ไม่ควรคล้องสายคล้องไว้ที่คอหรือทรัพย์สินมีค่าอย่างอื่น เช่น วีดีโอ เพราะง่ายต่อการโดนวิ่งราว เก็บของมีค่าให้พ้นสายตาโจนถ้ามีคล้องให้ใส่ไว้กะเป่าเสื้อแต่หากทรัพย์สินมีขนาดใหญ่เกินไปก็ควรหากระเป๋าอีกใบใส่ไว้แล้วหาอะไรมารัดให้ยากต่อการดึงหรือการกระชากและสะพายกะเป่ามาด้านหน้า ไม่ควมความสะพายด้านข้างและอย่าเก็บกระเป๋าสตาร์ไว้ในกระเป๋าคล้องให้เก็บไว้ที่อื่นต่างหาก

๖. หากต้องการจะดูแผนที่ใช้ไปดูในร้านอาหารดีกว่าแผนที่คูบนถนน

๗. เพราะการทำอย่างนั้นเป็นการแสดงให้คนร้ายรู้ว่าเราเป็นนักท่องเที่ยวและเหมือนเป็นคนต่างถิ่นเป็นเป้าสายตาของคนร้ายได้ง่าย

๘. เมื่อเข้าไปอยู่ในร้านอาหารหรือคาเฟ่ให้ระวังกระเป๋าหรือกระเป๋าสตาร์ให้ดีเพราะในร้านอาหารค่อนข้างจะเห็นชัดเจน และนักท่องเที่ยวมักจะรู้สึกกว่าในร้านอาหารปลอดภัยจึงทำตามสบาย หากวางกระเป๋าไว้ใกล้เก้าอี้หรือใส่กระเป๋าสตาร์ไว้ในกระเป๋าเสื้อคลุมแล้วพาดเสื้อไว้ที่เก้าอี้ด้านหลังจะง่ายต่อการโดนขโมยควรวางกระเป๋าไว้ในที่ที่สามารถมองเห็นได้หรือหาอะไรปิดหรือคลุมสายกระเป๋าไม่ให้เป็นที่สังเกตเห็น

๙. อย่าให้ความสนใจกับคนแปลกหน้าที่เข้ามาทำที เช่น คนที่เข้ามาสอบถามทางคนที่ทำเงินตกต่อหน้าเรา หรือขอให้เราบริจาคเงิน เมื่อเรากำลังวุ่นวายกับคนเหล่านี้ก็จะมีอีกคนหนึ่งเข้ามาขโมยของมีค่าเราไปโดยที่เราไม่รู้ตัว หรือ มีคนมาทักว่ามีอะไรติดเสื้อให้ถอดออกมาเช็คแล้วจะช่วยถือกระเป๋าให้ ขณะที่เรากำลังดูว่ามีอะไรติดที่เสื้อเรา กระเป๋าที่ฝากคนอื่นไว้ก็จะอันตรายหายไปกับพร้อมกับคนที่อาสาช่วยถือให้

๑๐. มีการแสดงฟรีหลากหลายอย่างเพื่อดึงความสนใจของเราที่ THE RAMBLAS เมื่อเรากำลังดูการแสดงเหล่านี้ก็ควรให้ความสนใจหรือระมัดระวังคนรอบข้าง

๑๑. นักล้วงกระเป๋าทำงานรวดเร็วมากโดยที่เราไม่ทันตั้งตัวจึงควรให้ความสนใจผู้คนรอบข้างเราด้วยว่าเขากำลังทำอะไร นักล้วงกระเป่ามักจะมองหานักท่องเที่ยวและกระเป๋าของนักท่องเที่ยว

๑๒. นำประกันภัยการเดินทางติดตัวมาด้วยเพื่อให้แน่ใจว่าในเนื้อหานี้มีเงื่อนไขเกี่ยวกับการดูแลการป้องกันสิ่งของมีค่าของเรา

๑๓. เก็บรักษาหนังสือเดินทางไว้ให้ดี กฎหมายของประเทศสเปนนักท่องเที่ยวต้องมีบัตรประจำตัวพร้อมรูปถ่ายติดตัวไว้เสมอ

๑๔. ระมัดระวังตัวให้มากในสถานที่ต่อไปนี้ สถานีรถไฟ สนามบิน ตอนเช้าแถวซื้อตั๋วหรือชมการแสดงบนถนน เมื่อเราอยู่ในสถานที่เหล่านี้เรามักจะแสดงออกให้ชัดเจนว่าเราเป็นนักท่องเที่ยว

๑๕. แต่งตัวให้เหมือนชาวแคตาโมเนียในสเปนก็จะปลอดภัย

๑๖. อย่าเดินไปในที่เปลี่ยวหรือที่มีคนคนเดียว

๑๗. เมื่อไปเที่ยวชายหาดต้องไม่วางสิ่งของไว้โดยไม่มีคนเฝ้า หากต้องการจะไปอาบแดดควรฝากของมีค่าไว้ที่โรงแรม

ชลดา สิวธรรม (๒๕๔๓, หน้า ๒๐) ได้กล่าวถึงแนวทางการให้บริการนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นไว้ว่ามีข้อความค้ำึงถึงต้องให้บริการนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นดังนี้

๑. แนวความคิดที่ว่าลูกค้าคือพระเจ้า ลูกค้าคิดว่าเป็นสิทธิอันชอบธรรมของตนที่จะเปลี่ยนแปลงรายการท่องเที่ยว บริษัทนำเที่ยวหลายแห่งประสบปัญหาจากการยกเลิกรายการท่องเที่ยวในขณะที่ลูกค้าจะเรียกร้องค่าตอบแทนหากคิดว่าได้ รับบริการที่ไม่คุ้มค่ากับจำนวนเงินที่เสียไป

๒. ภาษา นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นมีความกังวลใจด้านภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อต้องใช้ภาษาอังกฤษแล้วจะเกิดความไม่พอใจต่าง ๆ ไว้ร้องเรียนกับบริษัทนำเที่ยวของประเทศญี่ปุ่นเมื่อเดินทางกลับประเทศไปแล้ว ข้อเสนอแนะสำหรับประการนี้คือการทำป้ายชี้ทางและข้อมูลทางการท่องเที่ยวเป็นภาษาญี่ปุ่นและจัดมัคคุเทศก์ ที่สามารถสื่อสารภาษาญี่ปุ่นที่ได้เข้าใจมาให้บริการ

๓. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ชาวญี่ปุ่นมีความเชื่อว่าญี่ปุ่นเป็นสถานที่ที่ปลอดภัยที่สุดจนเกิดความลังเลที่จะเดินทางไปสถานที่อื่น

๔. ความสะอาด เป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญสำหรับการรับรองนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น ห้องพักที่สะอาด มีบรรยากาศที่สดชื่น ห้องน้ำจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีน้ำอุ่นไว้บริการ สำหรับอาหารควรมีการจัดแต่งที่สวยงามและพอดี ไม่เค็ม ไม่มัน ไม่ร้อนหรือเย็นเกินไป ไม่นิยมอาหารรสจัด และสิ่งสำคัญคือน้ำเปล่า

๕. ความสะดวก นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นชมชอบการให้บริการที่รวดเร็วทันใจไม่ต้องรอดัง จะเห็นได้ว่าในประเทศญี่ปุ่นมีร้านค้าที่เปิดบริการตลอด ๒๔ ชั่วโมงให้เลือกมากมายเพื่อความสะดวกในการบริโภค

แนวคิดด้านการวางแผนยุทธศาสตร์

การวางแผนยุทธศาสตร์ (Strategic Planning)

คำว่ากลยุทธ์ในภาษาไทยนั้นหากเป็นคำศัพท์ที่ใช้ในทางการทหาร หมายถึงแนวทางในการต่อสู้แข่งขัน ในบางแห่งก็มีผู้เข้าใจว่า ยุทธศาสตร์ อย่างไรก็ตามในทางธุรกิจมีความนิยมใช้คำว่า กลยุทธ์ มากกว่า ยุทธศาสตร์ ความหมายของกลยุทธ์มีผู้ให้ความหมายดังนี้

ธงชัย สันติวงษ์ (๒๕๓๙, หน้า ๗๓) กล่าวว่า “กลยุทธ์ หมายถึง เป้าหมายต่างๆ และวัตถุประสงค์พื้นฐานทั้งหลายขององค์การรวมทั้งแผนงานหลักต่างๆ ที่ซึ่งได้มีการจัดทำขึ้นมาเพื่อนำมาปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ต่างๆ ดังกล่าว ตลอดจนแบบวิธีการที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรทั้งหลายที่นำมาใช้ เพื่อทำให้องค์การปรับตัวสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม”

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ (๒๕๔๖, หน้า ๔๑) กล่าวว่า “กลยุทธ์” (Strategy) เป็นรูปแบบของการกระทำซึ่งผู้จัดการใช้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ เป็นกลยุทธ์ที่เป็นจริงซึ่งบริษัทได้วางแผนไว้ และใช้ได้ต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์”

दनัย เทียนพุด (๒๕๔๙, หน้า ๑๔) กล่าวว่า “กลยุทธ์” คือ วิธีการออกแบบให้เหมาะสมต่อการกำหนดจุดมุ่งหมายปลายทางของธุรกิจในอนาคต หรือสิ่งที่ธุรกิจต้องการจะเป็นในอนาคต”

มานพ อำพันธ์ (๒๕๔๙) ให้ความหมายของยุทธศาสตร์ของยุทธศาสตร์ว่า “เป็นการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ต้องการบรรลุสำหรับในอนาคตระยะยาวขององค์การ รวมทั้ง

กำหนดขั้นตอนวิธีการทำงานและจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับกิจกรรมที่ต้องทำให้สัมฤทธิ์ในเป้าหมายที่ระบุไว้”

มายล์และสโนว (Miles and Snow, ๑๙๘๔, pp. ๕๒-๖๓) ได้ศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างและยุทธศาสตร์ โดยเขาแบ่งประเภทขององค์การที่ศึกษาเป็น ๔ ประเภท ตามอัตราการเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์ในเรื่องของผลผลิตขององค์การ ได้แก่ Defenders, Prospectors, Analyzer, Reactors Defenders องค์การเปรียบเทียบกับผู้ที่พยายามรักษาเสถียรภาพของตัวเองไว้ให้มากที่สุด องค์การตามลักษณะนี้จะกำหนดขอบเขตในการกระทำกิจกรรมของตนเองอยู่เฉพาะกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง เพียงอย่างเดียวเท่านั้น และยังพยายามไม่ให้องค์การอื่น ๆ เข้ามาแทรกแซงกิจการภายในของตนเองด้วย ในขณะที่เดียวกันก็จะไม่ขยายอาณาเขตของตนเองออกไปครอบคลุมหรือรบกวนองค์การอื่น ๆ ที่อยู่นอกเหนือไปจากอาณาเขตที่ตนเองเป็นผู้กำหนดขึ้น ดังนั้นองค์การที่เลือกใช้ยุทธศาสตร์นี้ไม่ค่อยมีการพัฒนาการเจริญเติบโตขององค์การ โดยมากจะมีก็เพียงแค่การแบ่งงานกันทำตามความชำนาญเฉพาะด้าน (Horizontal Differentiation) และให้มีการรวมอำนาจการตัดสินใจไว้ที่ส่วนกลางให้มาก นอกจากนี้เพื่อให้การควบคุมเป็นไปได้โดยมีประสิทธิภาพ การติดต่อสื่อสารจึงเป็นแบบทางการเสียโดยมาก

Prospectors เป็นการเปรียบเทียบองค์การเสมือนพวกที่ชอบแสวงหาความคิดใหม่ ๆ อยู่เสมอ ซึ่งมีลักษณะตรงกันข้ามกับประเภทแรก ความสำเร็จขององค์การที่ใช้ยุทธศาสตร์นี้อยู่ที่ความสามารถในการหาข้อมูลเกี่ยวกับสถานะเงื่อนไข ของสภาพแวดล้อมภายนอกให้มากที่สุด เพื่อศึกษาดูความเป็นไปได้มีความยืดหยุ่นสูงและเปลี่ยนแปลงได้เสมอ โครงสร้างขององค์การจะมีความยืดหยุ่นปรับตัวได้สูงเช่นกัน กล่าวคือ มีการกระจายอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจ ให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ในองค์การที่มีการแจกแจงหน้าที่ความรับผิดชอบทั้งในแนวนอนและแนวตั้ง (Horizontal และ Vertical Differentiation) :ซึ่งทำให้องค์การยึดติดกับกฎเกณฑ์ระเบียบต่าง ๆ น้อยมาก ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความคล่องตัวให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้เสมอ และถ้าพิจารณาในแง่เทคโนโลยีหรือเครื่องใช้องค์การจะต้องมีสภาพคล่องตามไปด้วย นั่นคือต้องสามารถนำมาดัดแปลงใช้กับงานหลาย ๆ ลักษณะที่แตกต่างกันได้ด้วย

Analyzer องค์การที่ใช้ยุทธศาสตร์เป็นนักวิเคราะห์นี้หมายถึง องค์การได้เลือกสรรนำเอาส่วนที่ดีของทั้งสองประเภทข้างต้นมารวมกัน คือพยายามรักษาเสถียรภาพขององค์การ ด้วยการลดอัตราเสี่ยงให้น้อยลง (Defenders) และพยายามศึกษาความเป็นไปได้เพื่อแสวงหาประโยชน์จากสภาพแวดล้อมและเงื่อนไขภายนอกด้วยการศึกษาความสำเร็จขององค์การอื่น ๆ ที่เคยใช้ยุทธศาสตร์แบบ Prospectors และยุทธศาสตร์แบบอกเลียนแบบมาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับ Defenders อีกครั้งหนึ่ง ดังนั้นลักษณะโครงสร้างแบบ นักวิเคราะห์ Analyzer จึงเป็นแบบผสมผสาน สองมิติเข้าด้วยกัน กล่าวคือ มิติหนึ่งมีมาตรฐานการทำงานและระเบียบข้อบังคับ เพื่อควบคุมพฤติกรรมของคนมาก การปฏิบัติงานจะต้องเป็นไปตามกฎเกณฑ์และไม่มีการเปลี่ยนแปลงเพราะถือว่าเป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติเป็นประจำทุกวัน ขณะอีกมิติหนึ่งมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวได้สูง

Reactors ยุทธศาสตร์ประเภทนี้เป็นการมองว่าองค์การเปรียบเสมือนนักตอบโต้ (Reactors) ซึ่งเท่ากับว่าองค์การไม่มีรูปแบบโครงสร้างการปฏิบัติงานที่แน่นอน เนื่องจากโดยปกตินักโต้ตอบมักดำเนินการแบบรวก ๆ ซึ่งบางครั้งมีผลทำให้องค์การได้ผลงานที่ไม่ค่อยมีประสิทธิภาพนัก

และในที่สุดทำให้องค์การไม่สามารถสร้างความมั่นใจให้กับตนเองเพื่อให้เลือกใช้ยุทธศาสตร์ใด ยุทธศาสตร์หนึ่งได้นั้น นักบริหารขององค์กรนั้นไม่แน่ใจว่าจะเลือกตอบโต้กับเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ด้วย ยุทธศาสตร์แบบใดกันแน่

ความหมายของการวางแผนยุทธศาสตร์

(ศรีสุภา สหชัยเสรี; และคณะ, ๒๕๔๖, หน้า ๓-๕) ให้ความหมายแผนยุทธศาสตร์คือ กระบวนการนำแนวคิดและกลยุทธ์มาสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ภายใต้สภาวะแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ เพื่อเป็นพิมพ์เขียวหรือแผนที่หลักในการปฏิบัติ และวัตถุประสงค์รองเพื่อการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานและสร้างความเชื่อมั่นให้กับหน่วยงาน ประโยชน์ที่ได้จากการจัดทำแผนยุทธศาสตร์คือทำให้มีความรู้ความเข้าใจในหน่วยงาน สามารถกำหนด ทิศทางการดำเนินงาน มีเป้าหมายที่ชัดเจน สามารถตรวจสอบและประเมินผลได้ โดยมีการปฏิบัติงาน ที่เป็นระบบแบบแผน และสร้างกลยุทธ์ใหม่ที่สามารถแข่งขันในเวทีโลก

วิสัยทัศน์ (Vision) คือสิ่งที่หน่วยงานต้องการจะเป็นหรือไปให้ถึง

พันธกิจ (Mission) คือสิ่งที่ทำเพื่อไปให้ถึงสิ่งที่มุ่งหวังที่ได้ตั้งไว้ (Vision) หรือภาระที่ จะต้องทำเพื่อนำไปสู่จุดหมาย สร้างฝันให้เป็นจริง

(ดำรง วัฒนา, ๒๕๔๘) ได้ให้ความหมายของแผนยุทธศาสตร์ว่า

๑. เอกสารที่ระบุ วิสัยทัศน์ (Vision) ภารกิจ (Mission) และกลยุทธ์ (Strategies) ต่างๆ ในการดำเนินงานขององค์กรหนึ่ง ๆ

๒. เป็นแผนระยะยาวที่บอกถึงทิศทางการดำเนินงานขององค์กร สำหรับใช้เป็น เครื่องมือในการประสานงาน และกำกับติดตามดำเนินงานในส่วนงานต่าง ๆ ขององค์กรให้เป็น ทิศทาง และจังหวะเวลาที่สอดคล้องกัน

๓. เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นจากการวิเคราะห์สภาพการณ์ภายนอกและภายในองค์กร เพื่อคาดคะเนแนวโน้มของสถานการณ์ และกำหนดแนวทางการดำเนินการขององค์กรให้สอดคล้อง เหมาะสมกับแนวโน้มของสถานการณ์กล่าว

กระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์

ผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงกระบวนการของการวางแผนกลยุทธ์ไว้ แตกต่างกันไป ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(ชินินทร์ ชูรหพันธ์รักษ์, ๒๕๔๔, หน้า ๑๕-๑๗) ได้กล่าวถึงกระบวนการวางแผน ยุทธศาสตร์ไว้ ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เป็นการพิจารณาตรวจสอบและวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมขององค์กรทั้งภายนอกและภายในอย่างรอบคอบเพื่อค้นหาโอกาส (Opportunities) อุปสรรค (Threats) จุดเด่น (Strengths) และจุดด้อย (Weaknesses) ขององค์กรเพื่อที่ผู้บริหารจะ ได้สามารถกำหนดภารกิจและเป้าหมายของกิจการได้อย่างเหมาะสมหลังจากนั้นจะได้พิจารณากำหนด กลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อให้ดำเนินงานขององค์กรบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายนอกมีวัตถุประสงค์เพื่อการค้นหาโอกาสและอุปสรรคต่อการดำเนินงาน ซึ่งเกิดจาก สภาพแวดล้อมทั่ว ๆ ไปเช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง กฎหมาย เทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมที่ เกี่ยวกับการแข่งขัน อันได้แก่ คู่แข่ง ลูกค้า และชุมชน เป็นต้น ส่วนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

ภายในมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาจุดเด่นและจุดด้อยจากการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ขององค์การเอง เช่น การดำเนินงานด้านการตลาด การผลิต การเงิน และการบัญชี เป็นต้น ในการวางแผนกลยุทธ์ ผู้บริหารจะต้องพยายามหาโอกาสในการดำเนินธุรกิจหลีกเลี่ยงอุปสรรคต่อการดำเนินการ โดยใช้จุดเด่นของกิจการมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ลดจุดด้อย หรือ เปลี่ยนจุดด้อยให้เป็นจุดเด่นให้ได้ เพื่อการดำเนินงานขององค์การเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ ๒ กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) เป็นการกำหนดเป้าหมายกว้างๆ ขององค์การถึงสิ่งที่ต้องการในอนาคต โดยยังไม่ได้กำหนดวิธีในการดำเนินการไว้ วิสัยทัศน์เป็นสิ่งที่ทำให้ทราบทิศทางขององค์การในอนาคต นอกจากนี้จะเป็นแนวคิดที่ใช้เป็นแนวทางในการชี้แนะว่าองค์การพยายามจะทำอะไรและจะเป็นอย่างไรในอนาคต

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดภารกิจ (Mission) เพื่อระบุขอบเขตการดำเนินงานขององค์การโดยมีการกำหนดไว้เป็นข้อความภารกิจ (Mission Statement) เพื่อกำหนดทิศทางขององค์การในอนาคต โดยทั่วไป ข้อความภารกิจจะมุ่งเน้นประเด็นที่แสดงออกอย่างชัดเจน และมีความเฉพาะเจาะจงในคุณลักษณะของแต่ละหน่วยขององค์การว่ามีอะไรบ้าง

ขั้นตอนที่ ๔ การกำหนดเป้าหมาย (Goals) เป็นการกำหนดผลลัพธ์ที่องค์การคาดหวังไว้ หรือเป็นจุดมุ่งหมายที่องค์การต้องการจะบรรลุ เป้าหมายจะเป็นสิ่งที่ทำให้ภารกิจขององค์การเป็นจริงยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ ๕ การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objectives) วัตถุประสงค์ คือ สิ่งที่องค์การต้องการที่บรรลุ แต่จะมีรายละเอียดที่มากกว่าเป้าหมาย วัตถุประสงค์เป็นสิ่งสำคัญสำหรับองค์การที่จะใช้เป็นแนวทางขั้นพื้นฐานสำหรับการวางแผน การจัดองค์การ การจูงใจ และการควบคุม รวมทั้งเป็นตัวกำหนดแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

ขั้นตอนที่ ๖ การกำหนดนโยบาย (Policies) การกำหนดแนวทางในการดำเนินงานขององค์การอย่างชัดเจน เพื่อกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ให้บรรลุผลตามที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ ๗ การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy) การกำหนดกลยุทธ์จะเกี่ยวข้องกับการกำหนดแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อให้องค์การบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ โดยทั่วไปกลยุทธ์จะมี ๓ ระดับ ได้แก่ ๑) กลยุทธ์ระดับองค์การ (Corporate Strategy) มักถูกกำหนดโดยผู้บริหารระดับสูง กลยุทธ์ระดับนี้ถูกกำหนดเพื่อบรรลุเป้าหมายโดยรวมขององค์การ มีการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดทิศทางขององค์การนั้น ๆ ๒) กลยุทธ์ระดับธุรกิจ (Business Level Strategy) เป็นกลยุทธ์ที่จะทำให้กลยุทธ์ระดับองค์การบรรลุผล สิ่งสำคัญของกลยุทธ์ระดับนี้ คือ เป็นการค้นหาวิธีการแข่งขันให้แก่แต่ละธุรกิจที่องค์การดำเนินการอยู่ ๓) กลยุทธ์ระดับหน้าที่ทางธุรกิจ (Function Level Strategy) เป็นกลยุทธ์ที่ถูกกำหนดขึ้นตามหน้าที่ต่าง ๆ ขององค์การเพื่อที่จะทำให้การดำเนินงานบรรลุผลตามกลยุทธ์ระดับธุรกิจ

(บุญเลิศ เย็นคงคา และคณะ, ๒๕๔๖, หน้า ๒๗-๒๘) ให้ความเห็นว่า การกำหนดกลยุทธ์เป็นสิ่งสำคัญสำหรับองค์การ เพื่อเป็นการพัฒนาในระยะยาว ค้นหาเป้าหมายขององค์การภายใต้ความมั่งคั่งจากการดำเนินธุรกิจ ในการแสวงหาโอกาสจากการประเมินสถานะแวดล้อมภายนอกและจุดแข็งขององค์การจากการประเมินสถานะแวดล้อมภายในองค์การ ในการกำหนดกลยุทธ์เป็นกระบวนการในการลำดับขั้นตอนของจุดมุ่งหมายขององค์การ (Hierarchy of Purpose) ซึ่งประกอบ

ไปด้วยองค์ประกอบ ๔ ประการ คือ วิสัยทัศน์ (Vision), ภารกิจ (Mission), เป้าหมาย (Goals) และ วัตถุประสงค์ (Objectives)

วางแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว

(พยอม ธรรมบุตร, ๒๕๕๑) การวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว ๔ แนวคิด คือ

๑. การวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุดในโลก มีองค์ประกอบเป็นอุตสาหกรรมที่ใหญ่เกี่ยวข้องที่สำคัญ ๆ ได้แก่ อุตสาหกรรมที่พักแรม อุตสาหกรรมขนส่ง อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม อุตสาหกรรมด้านนันทนาการตลอดจน อุตสาหกรรมการผลิตสินค้าต่าง ๆ ทั้งสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและสินค้าทั่ว ๆ ไป อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ตลอดจน ภาคบริการ และระบบโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ที่มีการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมาก การวางแผน และการจัดการอุตสาหกรรมนี้อย่างยิ่งยอนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง การวางด้านการท่องเที่ยวได้มี แนวคิดที่หลากหลายในช่วงห้าทศวรรษที่ผ่านมา ในปัจจุบันเราจำเป็นต้องเพิ่มแนวความคิดในการ วางแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว เพื่อสามารถพัฒนาอุตสาหกรรมนี้ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใน โลกยุคใหม่ซึ่งมีความเปลี่ยนแปลงและมีอุปสรรค ภัยพิบัติรูปแบบใหม่ ๆ เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั่วโลกเจริญเติบโตไปในทิศทางที่ยั่งยืน

๒. ประวัติความเป็นมาของการวางแผนพัฒนา

หลังสงครามโลกครั้งที่สองในราว ค.ศ. ๑๙๔๕ เป็นต้นมา ประเทศในกลุ่มสังคมนิยมได้ ริเริ่มวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจระยะยาวสำหรับช่วงเวลา ๕ ปี และกลุ่มประเทศทุนนิยมก็ได้นำ แนวความคิดในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจระยะยาว ๕ ปี มาประยุกต์ใช้แทนการวางแผนพัฒนา ระยะสั้นปีต่อปี สำหรับประเทศไทยนั้น จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้เป็นผู้ริเริ่มให้จัดทำแผนพัฒนา เศรษฐกิจสำหรับระยะ ๕ ปี และได้เริ่มทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ ๑ (๒๕๐๕-๒๕๐๙) ในปัจจุบันได้มีการทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติรวม ๙ ฉบับ ฉบับที่ ๙ คือช่วง ๒๕๔๕- ๒๕๔๙ และในวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๘ คณะรัฐมนตรีซึ่งมีพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้แถลงต่อรัฐมนตรีได้แถลงต่อรัฐสภาว่าด้วยหลักการ ๙ ยุทธศาสตร์ ที่จะปรับพื้นฐานและเป็นกรอบ ความคิดหลักในการดำเนินนโยบายสาธารณะใน ๔ ปี ได้แก่ ยุทธศาสตร์แก้ปัญหาความยากจน ยุทธศาสตร์การศึกษา ยุทธศาสตร์ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่สมดุล ยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมยุทธศาสตร์ ความสัมพันธ์และเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ยุทธศาสตร์การบริหารบ้านเมืองที่ดี ยุทธศาสตร์ส่งเสริม การมีส่วนร่วมของประชาสังคม ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง และยุทธศาสตร์ แนวนโยบายพื้นฐาน แห่งรัฐ การวางแผนยุทธศาสตร์จำเป็นอย่างยิ่งในโลกยุคโลกาภิวัตน์ การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมทุก ๕ ปี จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงมาใช้แนวทางของการวางแผน ยุทธศาสตร์เข้าไปเป็น องค์ประกอบหลักเพื่อพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

๓. แนวคิดด้านการวางแผนการท่องเที่ยว

แนวคิดด้านการวางแผนการท่องเที่ยวมี ๕ แนวคิด ดังนี้

๑. การวางแผนการท่องเที่ยวที่เน้นการสร้างเงิน (Boosterish) นักพัฒนาคือผู้คิด สร้างกำไร โดยใช้ทรัพยากรท้องถิ่นโดยปราศจากความคิดเรื่องอนุรักษ์ชุมชนชาวบ้านไม่มีส่วนร่วมใน

การพัฒนา นักพัฒนาต้องการสร้างโรงแรมเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า โดยไม่คำนึงถึงการทำลายสภาพแวดล้อมของธรรมชาติและวัฒนธรรม

๒. การวางแผนการท่องเที่ยวแนวเศรษฐกิจ (Economic Based) นักพัฒนาคือนักเศรษฐกิจ ซึ่งพิจารณาว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นภาคหนึ่งของเศรษฐกิจ ใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือ เพื่อการเติบโตและการฟื้นฟูเศรษฐกิจของชาติ เป็นการสร้างเงินสร้างงาน และการพัฒนาภูมิภาคต่าง ๆ โดยยังไม่มีความคิดด้านอนุรักษ์และการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

๓. การวางแผนการท่องเที่ยวแนวอนุรักษ์พื้นที่ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวคือนักวางแผนการใช้ที่ดินและการวางผังเมือง ซึ่งให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์พื้นที่ท่องเที่ยว การกำหนดขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว (Carrying Capacity = CC) การกำหนดขอบเขตของการเปลี่ยนแปลงที่ยอมรับได้ (Limit of Acceptable Charge = LAC) การจัดการผลกระทบที่เกิดจากนักท่องเที่ยว (Visitor Impact Management = VIM) การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ตลอดจนการกระจายการท่องเที่ยวเพื่อลดผลกระทบต่อพื้นที่

๔. การวางแผนการท่องเที่ยวแนวยึดชุมชนเป็นศูนย์กลาง (Community Based) นักพัฒนาคือผู้ประสานงาน การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือเพื่อพัฒนาชุมชน โดยให้ชุมชนมีบทบาทในการเป็นเจ้าของกิจการการท่องเที่ยวแทนการเป็นแรงงานราคาถูก มีการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวควบคู่กับการวางแผนพัฒนาชุมชน การประเมินผลกระทบด้านเศรษฐกิจและสังคม การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชนอย่างเป็นธรรม การท่องเที่ยวจึงเป็นเครื่องมือเพื่อการพัฒนาชุมชนและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไปพร้อม ๆ กัน อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

๕. การวางแผนท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) นักพัฒนาคือนักวางแผนแบบบูรณาการ มีการวางแผนการท่องเที่ยวบูรณาการเข้ากับการวางแผนพัฒนาชุมชนในภาพรวม ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและการพัฒนาด้านจิตสำนึกไปในแผนพัฒนาที่มุ่งเน้นการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อนำสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ตั้งไว้ แนวคิดในแนวคิดนี้คือ แนวคิดด้านการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนั่นเอง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุพัตรา โพธิ์งาม (๒๕๕๓) ได้ทำการศึกษา เรื่อง แนวทางการจัดความปลอดภัยการท่องเที่ยวเขตปกครองพิเศษ เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี กรณีศึกษา : นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ผลการวิจัยพบว่า นโยบายการวางแผนด้านการจัดการความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวของหน่วยงานที่พบได้แก่ ๑. เป็นมาตรการป้องกันเหตุและลดจำนวนผู้เสียหายชาวต่างชาติ ๒. มาตรการการปราบปรามจับกุมบุคคลที่เป็นภัยต่อนักท่องเที่ยว ๓. มาตรการให้บริการ อำนวยความสะดวกและช่วยเหลือนักท่องเที่ยว ๔. มาตรการจัดระเบียบดูแลนักท่องเที่ยว ๕. มาตรการเฝ้าระวังป้องกันการหลอกลวงเอาเปรียบนักท่องเที่ยว ข้อเสนอแนะแนวทางป้องกันปัญหาความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวในเขตปกครองพิเศษเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ แนะนำให้มีการเข้มงวด เรื่องความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว สารสนเทศ แนะนำให้ตำรวจตรวจอย่างเข้มข้น กานป้องกันอุบัติเหตุที่จะเกิดกับนักท่องเที่ยวและคนทั่วไปที่มาเที่ยว ระวังการลักเล็กขโมยน้อย

เฉลิมชัย ปัญญาดี และคณะ (๒๕๔๗) ได้ทำการศึกษา เรื่องการพัฒนาร่วมกันของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมชุมชนที่ศึกษาส่วนใหญ่มีศักยภาพในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวในชุมชนน้อยโดยเฉพาะการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ๆ มักถูกกำหนดโดยผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวจากภายนอกชุมชนเป็นหลัก สำหรับการมีส่วนร่วมนั้น พบว่าการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างน้อยองค์กรท้องถิ่นที่ดูแลแหล่งท่องเที่ยวเกือบทั้งหมดเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งมักทำหน้าที่เพียงเข้าไปเก็บภาษีบริษัทหรือผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเป็นหลักและไม่มี การวางแผนหรือจัดทำระเบียบควบคุมหรือกำกับการใช้ประโยชน์จาก แหล่งท่องเที่ยวแต่อย่างใด

รัตนวดี จุลพันธุ์ (๒๕๔๗) ได้ศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชนในท้องถิ่น กรณีศึกษา เกาะล้าน จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกาะล้านในระดับต่ำ และเมื่อทำการศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ พบว่า อาชีพ ประสบการณ์ในการอบรมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สถานภาพทางสังคมและการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการให้คุณค่าต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชนในท้องถิ่น พบว่า ประชาชนในท้องถิ่นไม่ค่อยได้รับทราบข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ขาดการประสานความร่วมมือกันระหว่างประชาชนกับหน่วยงานภาครัฐ ปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ รวมทั้ง หน่วยงานรัฐไม่ค่อยเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจัง ข้อเสนอแนะ คือ หน่วยงานรัฐควรประชาสัมพันธ์ข่าวสารการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เกาะล้านให้ประชาชนได้รับทราบมากขึ้น ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้มากขึ้นโดยการจัดอบรม ประชุมหรือกิจกรรม รวมทั้ง ควรส่งเสริมให้ประชาชนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากยิ่งขึ้น

สุชาติ กรเพชรปานี และคณะ (๒๕๕๐) ได้ศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการผลกระทบจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : กรณีศึกษาคลองอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการผลกระทบจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นไปตามวงจรการมีส่วนร่วมของ Cohen and Uphoff (๑๙๘๐) ตั้งแต่กระบวนการตัดสินใจ (Decision Making) มีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบ (Implementation) ทุกฝ่ายได้รับผลประโยชน์ (Benefits) และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งในกระบวนการที่กล่าวมาชาวชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการด้วยทั้งหมด ปัจจัยที่ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบ คือ การได้รับผลกระทบโดยตรง โดยเฉพาะชาวบ้านที่อยู่ริมน้ำและมีต้นลำพูที่มีต้น หึ่งห้อยจำนวนมากเป็นจุดที่เรือนำนักท่องเที่ยวมาจอดชมหึ่งห้อยเป็นประจำ และปัจจัยอีกส่วนหนึ่งมาจากความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะมลภาวะทางน้ำที่ส่งผลกระทบต่อหึ่งห้อยซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน

ฐาปกรณ์ ทองคำนุช (๒๕๕๓) ได้ศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตลาดน้ำ : กรณีศึกษาชุมชนตลาดน้ำบางพลี อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาสรุปได้ว่าตลาดน้ำบางพลีเป็นตลาดที่มีอัตลักษณ์และคุณค่า ควรพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วัฒนธรรมและธรรมชาติ ส่งผลดีต่อเศรษฐกิจชุมชน อนุรักษ์ธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรม ปัญหาสำคัญคือ ประชาชนในท้องถิ่น มีการศึกษาไม่สูงมากขึ้น อีกทั้งการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนยังไม่ดีเท่าที่ควร แนวทางต้องหามาตรการให้ชุมชนมีส่วนร่วมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว มีระบบบริหารจัดการการท่องเที่ยวและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว รวมถึงพัฒนาระบบประสานงานระหว่างชุมชนกับภาครัฐอย่างเข้มแข็ง

ณัฐพร ดอกบุญนาค (๒๕๕๓) ได้ศึกษา เรื่องศักยภาพของชุมชนในการมีส่วนร่วมด้านการจัดการการท่องเที่ยว: กรณีศึกษา ชุมชนในเทศบาลตำบลพิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ผลงานวิจัยที่ได้คือ สถานที่ชาวบ้านหรือคนในชุมชนจะไม่มีส่วนในการดูแลรักษาปราสาทหินแต่อย่างใด ผู้ที่มีหน้าที่ในการรับผิดชอบคือกรมศิลปากร ส่วนทางเทศบาลก็จะมีหน้าที่ในการดูแลรักษาความสะอาด ทางกรมศิลปากรพยายามที่จะทำให้ปราสาทหินพิมายเป็นมรดกโลก และกำลังเกิดข้อขัดแย้งกับชุมชน ในกรณีที่จะให้ชาวชุมชนโดยรอบปราสาทย้ายออกจากที่อยู่เดิม และการมีส่วนร่วมในงานเทศกาลต่าง ๆ ชาวบ้านจะมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้วย โดยการขายสินค้า ออกบูชขายอาหารพื้นเมือง การทำหมีพิมายที่มีชื่อเสียงมาก ๆ รวมถึงการรื้อฟื้นอาหารประเพณี อาหารต่าง ๆ โดยมีผู้สูงอายุที่สามารถถ่ายทอดความรู้ในการทำ นอกจากนั้นยังมีการแห่เทียนเข้าพรรษา ต่าง ๆ โดยที่จะให้ชาวชุมชนเป็นคนคิดและลงมือทำเอง โดยจะไต่จากรัฐเข้ามาสนับสนุน การประชาสัมพันธ์ทางเทศบาลจะทำป้ายต่าง ๆ แผ่นพับวางไว้ตามจุดต่าง ๆ ที่สำคัญ เช่น ที่ท่ารถผู้โดยสาร ด้านความปลอดภัยก็จะมีในส่วนของคนในชุมชนที่จะเข้ามาเป็นอาสาสมัครป้องกันภัย ในช่วงของเทศกาลหรืองานประจำปี ชุมชนจะให้ความร่วมมือเป็นอย่างมาก

สรุป งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นส่วนสำคัญในการช่วยในการทำรายงานทางการวิจัย เนื่องจากสามารถนำมาเป็นตัวอย่างและแนวทางในการทำรายงาน นอกเหนือจากนั้นยังมีส่วนสำคัญในการนำข้อมูลต่างๆมาประยุกต์ใช้ในการทำรายงานการวิจัยของผู้วิจัยได้อีกด้วย นอกเหนือจากการอ้างอิงแล้ว รูปแบบต่างๆในการทำรายงานการวิจัยก็ยังสามารถดูเป็นตัวอย่างได้ด้วยเช่นกัน ซึ่งผลการวิจัยในเล่มนี้สามารถที่จะนำไปเป็นตัวอย่างในการรายงานทางการวิจัย รวมถึงการนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ประโยชน์ทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการความมั่นคง และความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยหรือพื้นที่ทางการท่องเที่ยวอื่น ๆ ก็สามารถใช้แนวทางที่ได้ไปปรับปรุงเพื่อใช้กับพื้นที่ของตนเองได้เช่นกัน

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ทั้งนี้ เพื่อให้ผลการวิจัยมีความครอบคลุมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยมีรายละเอียดของขั้นตอนและวิธีการศึกษาของแต่ละวิธีดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น

๑. ผู้ให้ข้อมูลหลักของการวิจัย ตัวแทนจากองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวกับความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สถานให้บริการที่พัก ร้านอาหาร และการขนส่งสาธารณะ ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

๒. กลุ่มประชากรการวิจัย

ประชาชนในเขตพื้นที่ จังหวัดเพชรบุรี ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างเพียง จำนวน ๘๐ คน เป็นตัวแทนของประชาชนในพื้นที่แบ่งออกเป็น

ประชาชนในพื้นที่ อำเภอเมืองเพชรบุรี จำนวน ๑๐ คน

ประชาชนในพื้นที่ อำเภอเขาย้อย จำนวน ๑๐ คน

ประชาชนในพื้นที่ อำเภอหนองหญ้าปล้อง จำนวน ๑๐ คน

ประชาชนในพื้นที่ อำเภอชะอำ จำนวน ๑๐ คน

ประชาชนในพื้นที่ อำเภอท่ายาง จำนวน ๑๐ คน

ประชาชนในพื้นที่ อำเภอบ้านลาด จำนวน ๑๐ คน

ประชาชนในพื้นที่ อำเภอบ้านแหลม จำนวน ๑๐ คน

ประชาชนในพื้นที่ อำเภอแก่งกระจาน จำนวน ๑๐ คน

นักท่องเที่ยวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาเที่ยวและพักแรมในจังหวัดเพชรบุรี จำนวน ๑๕๖,๗๔๖ คน เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี ในระหว่างเดือนมีนาคม - เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ (เป็นข้อมูลดิบ ซึ่งเป็นจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้าพักโรงแรม เกสต์เฮ้าส์ รีสอร์ท และบังกะโลเท่านั้น)

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษานี้ โดยใช้สูตรของทาโร่ ยามานะ (Taro Yamane, ๑๙๖๐, ๑๐๘๘-๑๐๘๙)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนที่อาจเกิดจากการสุ่มตัวอย่างเท่าที่ยอมรับได้

ในการสุ่มตัวอย่างครั้งนี้ ให้มีความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกินร้อยละ ๕ ซึ่งสามารถคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{แทน } n &= \frac{๑๕๖,๗๔๖}{๑ + ๑๕๖,๗๔๖(๐.๐๕)^๒} \\ &= ๓๙๙ \end{aligned}$$

ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๙๙ คน ซึ่งเป็นขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ เพื่อให้งานวิจัยนี้มีความเชื่อมั่นสูงขึ้น ผู้วิจัยจึงศึกษากลุ่มตัวอย่างเพิ่มเป็น จำนวน ๔๐๐ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๑. **แบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก** ที่เป็นตัวแทนจากองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สถานให้บริการที่พัก ร้านอาหาร และการขนส่งสาธารณะ ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี ในประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และสัมภาษณ์เจาะลึก เมื่อปรากฏรายละเอียดข้อมูลที่น่าสนใจ

๒. **แบบสอบถาม** เพื่อเก็บข้อมูลจากตัวอย่าง โดยยึดแนวทางจากทฤษฎีและผลงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ตลอดจน จากกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น

๒.๑ นักท่องเที่ยวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาเที่ยวและพักแรมในจังหวัดเพชรบุรี ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี ในระหว่างเดือนมีนาคม - เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน ๔๐๐ ชุด โดยใช้แบบสอบถามในแบบสอบถามมีข้อความที่เป็นทั้งข้อความแบบให้เลือกรับ (Rating Scale) ตามมาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale อ้างอิงใน ชิดชนก เจริญ, ๒๕๓๙, หน้า๑๖๓-๑๖๔) ข้อความแบบเรียงความสำคัญ (Ranking Questions) และข้อความแบบปลายเปิด (Open Ended Questions)

๒.๒ ประชาชนในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี จำนวน ๘๐ คน โดยใช้แบบสอบถามมีข้อความที่เป็นทั้งข้อความแบบให้เลือกรับ (Rating Scale) ข้อความแบบเรียงความสำคัญ (Ranking Questions) และข้อความแบบปลายเปิด (Open Ended Questions)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามกระบวนการและขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

๑. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากข้อมูลที่มีผู้รวบรวมไว้ทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชน ดังนี้

๑.๑ หนังสือทางวิชาการ บทความ วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑.๒ เอกสารเผยแพร่ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

๑.๓ จุลสาร วารสารต่าง ๆ

๑.๔ ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

๒. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการเก็บแบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๔๐๐ คน ผู้วิจัยเข้าพบกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสุ่มคัดเลือก ชี้แจงให้ทราบถึงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการวิจัย

๓. เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ โดยมีการดำเนินงานเป็นขั้นตอน ดังนี้

๓.๑ ทำการศึกษาข้อมูลต่างๆ ก่อนดำเนินการเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูล โดยศึกษาข้อมูลสภาพพื้นที่ การให้บริการขององค์กรต่างๆ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สถานให้บริการที่พัก ร้านอาหาร และการขนส่งสาธารณะ ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี

๓.๒ ติดต่อขออนุญาตการให้บริการขององค์กรต่างๆ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สถานให้บริการที่พัก ร้านอาหาร และการขนส่งสาธารณะ ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี เพื่อขอเข้าสัมภาษณ์

๓.๓ ดำเนินการเก็บข้อมูลในพื้นที่ที่ทำการศึกษ แบบสอบถามใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) สำหรับนักท่องเที่ยว และประชาชนในพื้นที่ แบบสัมภาษณ์ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) สำหรับตัวแทนจากองค์กรต่างๆ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สถานให้บริการที่พัก ร้านอาหาร และการขนส่งสาธารณะ ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี

วิธีการทางสถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมแบบสอบถามและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลทั้งหมดแล้ว ได้นำแบบสอบถามมาลงรหัส บันทึกข้อมูลและทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปจำแนกการวิเคราะห์เป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

๑.๑ การรายงานผลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ของ วัน เดชพิชัย (๒๕๓๒, ๑๑) ซึ่งแบ่งคะแนนเป็นช่วง ๆ มีความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๔.๕๑-๕.๐๐ หมายความว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๓.๕๑-๔.๕๐ หมายความว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๒.๕๑-๓.๕๐ หมายความว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๑.๕๑-๒.๕๐ หมายความว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๑.๐๐-๑.๕๐ หมายความว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

๑.๒ สถิติ t-test ใช้ในการวิเคราะห์ตัวแปรเชิงกลุ่มกับตัวแปรเชิงปริมาณ หรือทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ๒ กลุ่มตัวอย่าง

๑.๓ สถิติ One Way Anova ใช้ในการวิเคราะห์ตัวแปรเชิงกลุ่มกับตัวแปรเชิงปริมาณหรือทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ๓ กลุ่มตัวอย่างขึ้นไป เพื่อคำนวณหาค่า F-test

๑.๔ การรายงานผลด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) ได้แก่ การวิเคราะห์สมมติฐานทั้ง ๑ ข้อ โดยมีสถิติการวิจัยดังนี้

๑.๔.๑ สมมติฐานข้อ ๑ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติ t-test ใช้ในการวิเคราะห์ตัวแปรเชิงกลุ่มกับตัวแปรเชิงปริมาณ หรือทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ๒ กลุ่มตัวอย่าง และสถิติ One Way Anova ใช้ในการวิเคราะห์ตัวแปรเชิงกลุ่มกับตัวแปรเชิงปริมาณ หรือทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ๓ กลุ่มตัวอย่างขึ้นไป เพื่อคำนวณหาค่า F-test

๒. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ระเบียบวิธีวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยประเด็นคำถามได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและนำมาถอดประเด็นเพื่อตั้งเป็นแนวคำถาม ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพแบบสามเส้า (Triangulation) ด้วยการจับหมวดหมู่ข้อมูลที่ได้จากข้อสัมภาษณ์ การถอดเทป แยกตามประเด็น และแหล่งข้อมูล หลังจากนั้น จึงวิเคราะห์และประเมินความหมายของข้อมูลนั้นตามกรอบบริบทของแหล่งข้อมูลนั้น ๆ

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว” มี ๔ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ สภาพทั่วไปและความต้องการของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในประเทศไทย

ตอนที่ ๓ การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

ตอนที่ ๔ การวิเคราะห์โดยการทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ ๑ การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาครั้งนี้ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ๒ กลุ่ม ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทย และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำนวน ๔๐๐ คน และประชาชนที่อาศัยในแต่ละอำเภอของจังหวัดเพชรบุรี จำนวน ๘๐ คน รวมทั้งสิ้น ๔๘๐ คน

ตารางที่ ๔-๑ แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนบุคคล	นักท่องเที่ยว		ประชาชน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑. เพศ						
ชาย	๑๘๑	๔๕.๓	๒๕	๓๑.๓	๒๐๖	๔๒.๙๑
หญิง	๒๑๙	๕๔.๗	๕๕	๖๘.๗	๒๗๔	๕๗.๐๙
รวม	๔๐๐	๑๐๐.๐	๘๐	๑๐๐.๐	๔๘๐	๑๐๐.๐
๒. อายุ						
ต่ำกว่า ๒๐ ปี	๗๒	๑๘.๐	๑๒	๑๕.๐	๘๔	๑๗.๕
๒๐-๓๐ ปี	๑๓๑	๓๒.๘	๒๒	๒๗.๕	๑๕๓	๓๑.๘๗
๓๑-๔๐ ปี	๑๐๐	๒๕.๐	๒๐	๒๕.๐	๑๒๐	๒๕.๐
๔๑-๕๐ ปี	๖๖	๑๖.๕	๑๘	๒๒.๕	๘๔	๑๗.๕
๕๑ ปี ขึ้นไป	๓๑	๗.๗	๘	๑๐.๐	๓๙	๘.๑๓
รวม	๔๐๐	๑๐๐.๐	๘๐	๑๐๐.๐	๔๘๐	๑๐๐.๐
๓. ระดับการศึกษา						
ต่ำกว่ามัธยมตอนต้น	๔๖	๑๑.๕	๒๗	๓๓.๗	๗๓	๑๕.๒
มัธยมตอนปลาย	๙๒	๒๓.๐	๒๔	๓๐.๐	๑๑๖	๒๔.๑๖
อนุปริญญา	๙๖	๒๔.๐	๑๑	๑๓.๗	๑๐๗	๒๒.๒๙
ปริญญาตรี	๑๓๐	๓๒.๕	๑๓	๑๖.๓	๑๔๓	๒๙.๗๙
ไม่พบข้อมูล	๓	๐.๘	๑	๑.๓	๔	๐.๘๖
รวม	๔๐๐	๑๐๐.๐	๘๐	๑๐๐.๐	๔๘๐	๑๐๐.๐
๔. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน						
ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท/เดือน	๑๒๕	๓๑.๒	๓๙	๔๘.๗	๑๖๔	๓๔.๑๖
๑๐,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท/เดือน	๑๓๐	๓๒.๕	๒๑	๒๖.๓	๑๕๑	๓๑.๔๕
๒๐,๐๐๑-๓๐,๐๐๐ บาท/เดือน	๖๓	๑๕.๘	๗	๘.๗	๗๐	๑๔.๕๘
๓๐,๐๐๑-๔๐,๐๐๐ บาท/เดือน	๒๔	๖.๐	๔	๕.๐	๒๘	๕.๘๓
๔๐,๐๐๑-๕๐,๐๐๐ บาท/เดือน	๑๐	๒.๕	๑	๑.๓	๑๑	๒.๒๙
มากกว่า ๕๐,๐๐๐ บาท/เดือน	๑๔	๓.๕	๘	๑๐.๐	๒๒	๔.๕๘
ไม่พบข้อมูล	๓๔	๘.๕	-	-	๓๔	๗.๑๔
รวม	๔๐๐	๑๐๐.๐	๘๐	๑๐๐.๐	๔๘๐	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๔-๑ แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	นักท่องเที่ยว		ประชาชน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๕. อาชีพ						
ธุรกิจส่วนตัว	๑๑๙	๒๙.๘	๓๕	๔๓.๘	๑๕๔	๓๒.๐๘
ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ	๔๗	๑๑.๘	๗	๘.๗	๕๔	๑๑.๒๕
พนักงานบริษัท	๙๑	๒๒.๘	๗	๘.๗	๙๘	๒๐.๔๒
นักเรียน/นักศึกษา	๑๐๓	๒๕.๘	๑๓	๑๖.๓	๑๑๖	๒๔.๑๖
เกษียณ	๑๔	๓.๕	๑๕	๑๘.๗	๒๙	๖.๐๕
อื่นๆ	๖	๑.๕	๓	๓.๘	๙	๑.๙๑
รวม	๔๐๐	๑๐๐.๐	๘๐	๑๐๐.๐	๔๘๐	๑๐๐.๐
๖. ศาสนา						
พุทธ	๓๖๑	๙๐.๓	๗๙	๙๘.๗	๔๔๐	๙๑.๖๖
คริสต์	๓๒	๘.๐	๑	๑.๓	๓๓	๖.๘๗
อิสลาม	๗	๑.๗	-	-	๗	๑.๔๗
รวม	๔๐๐	๑๐๐.๐	๘๐	๑๐๐.๐	๔๘๐	๑๐๐.๐
๗. สถานภาพ						
โสด	๑๙๙	๔๙.๘	๔๓	๕๓.๘	๒๔๒	๕๐.๔๑
สมรส	๒๐๑	๕๐.๒	๓๗	๔๖.๒	๒๓๘	๔๙.๕๙
รวม	๔๐๐	๑๐๐.๐	๘๐	๑๐๐.๐	๔๘๐	๑๐๐.๐
๘. ภูมิลำเนา						
ทวีปเอเชีย	๓๖๐	๙๐.๐	-	-	-	-
ทวีปยุโรป	๒๔๑	๖.๐	-	-	-	-
ทวีปอเมริกา	๑๖	๔.๐	-	-	-	-
รวม	๔๐๐	๑๐๐.๐	-	-	๔๐๐	๑๐๐.๐
อำเภอเขาย้อย	-	-	๑๐	๑๒.๕	-	-
อำเภอหนองหญ้าปล้อง	-	-	๑๐	๑๒.๕	-	-
อำเภอเมือง	-	-	๑๐	๑๒.๕	-	-
อำเภอบ้านแหลม	-	-	๑๐	๑๒.๕	-	-
อำเภอบ้านลาด	-	-	๑๐	๑๒.๕	-	-
อำเภอท่ายาง	-	-	๑๐	๑๒.๕	-	-

ตารางที่ ๔-๑ แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	นักท่องเที่ยว		ประชาชน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อำเภอแก่งกระจาน	-	-	๑๐	๑๒.๕	-	-
อำเภอชะอำ	-	-	๑๐	๑๒.๕	-	-
รวม	-	-	๘๐	๑๐๐.๐	๔๘๐	๑๐๐.๐
๙. ประสบการเดินทาง						
เคยเดินทางครั้งแรก	๙๗	๒๔.๓	-	-	-	-
เคยเดินทางมาแล้ว	๓๐๓	๗๕.๗	-	-	-	-
รวม	๔๐๐	๑๐๐.๐	-	-	๔๐๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔-๑ ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน ๔๘๐ คน พบว่า เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศ จำนวน ๔๐๐ คน เป็นประชาชน จำนวน ๘๐ คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน ๒๐๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๙๑ เป็นเพศหญิง จำนวน ๒๗๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๐๙ เมื่อจำแนกตามอายุพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๒๐ - ๓๐ ปี จำนวน ๑๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๘๗ รองลงมา อายุ ๓๑-๔๐ ปี จำนวน ๑๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐ ต่อมาอายุ ๔๑-๕๐ ปี และอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี มีจำนวนเท่ากัน จำนวน ๘๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๕ สุดท้ายมีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไปจำนวน ๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๑๓

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาชั้นปริญญาตรี จำนวน ๑๔๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๗๙ รองลงมา มีระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน ๑๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๑๖ ต่อมา มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับอนุปริญญา /ปวส. จำนวน ๑๐๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๒๙ ต่อมา มีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๗๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๒ ต่อมา มีการศึกษาอยู่ในระดับสูงกว่าปริญญาตรีจำนวน ๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๗ และไม่พบข้อมูลการศึกษา จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๘๖

เมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีรายได้อยู่ระหว่าง ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท/เดือน จำนวน ๑๖๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๑๖ รองลงมา มีรายได้ ๑๐,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท/เดือน จำนวน ๑๕๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๔๕ ต่อมา มีรายได้ ๒๐,๐๐๑-๓๐,๐๐๐ บาท/เดือน จำนวน ๗๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๕๘ ต่อมา มีรายได้ ๓๐,๐๐๑-๔๐,๐๐๐ บาท/เดือน จำนวน ๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๘๓ ต่อมา มีรายได้ มากกว่า ๕๐,๐๐๐ บาท/เดือน จำนวน ๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๕๘ ต่อมา มีรายได้ ๔๐,๐๐๑-๕๐,๐๐๐ บาท/เดือน จำนวน ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๒๙ และไม่พบข้อมูลด้านรายได้ จำนวน ๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๓๔

เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน ๑๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๐๘ รองลงมา มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา จำนวน ๑๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๑๖ ต่อมา มีอาชีพพนักงานบริษัท จำนวน ๙๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๔๒ ต่อมา มีอาชีพ

ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ จำนวน ๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๒๕ ต่อมาเกษียณอายุแล้ว จำนวน ๒๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๐๕ และอาชีพอื่น ๆ จำนวน ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๐๔

เมื่อจำแนกตามศาสนา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ จำนวน ๔๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๖๖ รองลงมานับถือศาสนาคริสต์ จำนวน ๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๘๗ และนับถือศาสนาอิสลาม จำนวน ๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๔๗

เมื่อจำแนกตามสถานะภาพ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีสถานะภาพโสด จำนวน ๒๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๔๑ และสถานะภาพสมรสแล้ว จำนวน ๒๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๕๙

เมื่อจำแนกตามภูมิลำเนา ของนักท่องเที่ยว พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ อาศัยอยู่ทวีปเอเชีย จำนวน ๓๖๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๐ รองลงมาทวีปยุโรป จำนวน ๒๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๐ และทวีปเอเชีย จำนวน ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๐ ในส่วนของประชาชน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามพักอาศัยในพื้นที่อำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดเพชรบุรี จำนวน ๘ อำเภอ ๆ ละ ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๕

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยเดินทางมาแล้ว จำนวน ๓๐๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๗ และเดินทางครั้งแรก จำนวน ๙๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๓ ตามลำดับ

ตอนที่ ๒ สภาพทั่วไปและความต้องการของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวของประเทศไทย

ตารางที่ ๔-๒ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว	\bar{X}	S.D	ระดับความคิดเห็น	ลำดับความสำคัญ
ทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อปัญหาอาชญากรรมในประเทศไทย				
1. ท่านรู้สึกสบายใจในขณะที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย	๔.๖๕	๑.๒๔	มากที่สุด	
2. ท่านคิดว่ามีโอกาสเป็นได้น้อยที่จะถูกคุกคามจากภัยอาชญากรรม	๔.๐๙	๑.๐๓	มาก	
3. ท่านไม่มีความกังวลใดๆ ต่อคนรอบข้างมีท่านพบเจอว่าจะมีพิชภัยกับท่านหรือทรัพย์สินของท่าน	๔.๐๑	๐.๙๖	มาก	
รวม	๔.๒๕	๐.๘๗	มาก	๓

การให้ความสำคัญต่อปัญหาอาชญากรรมที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยว

ตารางที่ ๔-๒ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว (ต่อ)

4. ท่านมักจะศึกษาข้อมูลเรื่องอาชญากรรมของประเทศที่จะเลือกเดินทางไปท่องเที่ยว	๔.๐๒	๐.๙๘	มาก	
5. ปัญหาอาชญากรรมมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางไปท่องเที่ยวในต่างประเทศ	๔.๑๗	๑.๑๔	มาก	
ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว	\bar{X}	S.D	ระดับความคิดเห็น	ลำดับความสำคัญ
6. รับรู้ว่าประเทศไทยมีจำนวนการเกิดอาชญากรรมสูง	๔.๐๗	๑.๓๐	มาก	
รวม	๔.๐๙	๐.๙๑	มาก	๕
ความเชื่อมั่นต่อมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม				
7. เชื่อว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะสามารถคุ้มครองท่านจากอาชญากรรมได้	๔.๑๕	๑.๑๑	มาก	
8. คิดว่าประชาชนในท้องถิ่นมีอัธยาศัยไมตรีและให้ความช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ	๔.๒๙	๐.๘๙	มาก	
9. หากประสบปัญหาใดๆ เชื่อว่าจะมีผู้เกี่ยวข้องให้ความช่วยเหลือท่านได้	๔.๑๖	๐.๙๓	มาก	
รวม	๔.๒๐	๐.๘๕	มาก	๔
ความประทับใจในการท่องเที่ยว				
10. หลังจากที่ท่านเดินทางท่องเที่ยว ท่านยังมีทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวของไทย	๔.๔๓	๐.๘๕	มาก	
รวม	๔.๔๓	๐.๘๕	มาก	๒
ความตั้งใจที่จะกลับมาท่องเที่ยวในโอกาสต่อไป				
11. หากท่านมีโอกาส ท่านจะเดินทางกลับมาท่องเที่ยวอีก	๔.๕๐	๐.๘๑	มากที่สุด	
12. ท่านจะแนะนำญาติ พี่น้อง และเพื่อนๆ ให้มาท่องเที่ยว	๔.๕๔	๐.๙๕	มากที่สุด	
รวม	๔.๕๒	๐.๘๕	มากที่สุด	๑
ภาพรวม	๔.๓๐	๐.๗๒	มาก	

จากตารางที่ ๔-๒ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามระดับความคิดเห็นต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ๔.๓๐ เมื่อพิจารณารายข้อ

เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ความตั้งใจที่จะกลับมาท่องเที่ยวในโอกาสต่อไป มีระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ๔.๕๒ รองลงมาความประทับใจในกาท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย ๔.๔๓ ต่อมาทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อปัญหาอาชญากรรมในประเทศไทย ที่ค่าเฉลี่ย ๔.๒๕ ต่อมาเรื่องความเชื่อมั่นต่อมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม มีค่าเฉลี่ย ๔.๒๐ และเรื่องการให้ความสำคัญต่อปัญหาอาชญากรรมที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย ๔.๐๙ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔-๓ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อประเภทความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

ประเภทปัญหา	\bar{X}	S.D	ระดับความคิดเห็น	ลำดับความสำคัญ
1. ปัญหาการเดินทาง	๓.๒๘	๒.๐๓	มาก	๖
2. ปัญหาโรงแรมที่พัก	๓.๓๑	๑.๗๖	มาก	๕
3. ปัญหาในแหล่งท่องเที่ยว	๓.๕๐	๑.๗๑	มาก	๔
4. ปัญหาจากภัยธรรมชาติ	๓.๙๒	๑.๗๗	มาก	๒
5. ปัญหายาเสพติด	๓.๘๘	๑.๙๔	มาก	๓
6. ปัญหาที่เกิดจากนักท่องเที่ยว	๓.๙๘	๒.๐๖	มาก	๑

จากตารางที่ ๔-๓ พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อประเภทความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ ปัญหาที่เกิดจากนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย ๓.๙๘ รองลงมาปัญหาจากภัยธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ย ๓.๙๒ ต่อมาปัญหายาเสพติด มีค่าเฉลี่ย ๓.๘๘ ต่อมาปัญหาในแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย ๓.๕๐ ต่อมาปัญหาโรงแรมที่พัก มีค่าเฉลี่ย ๓.๓๑ และปัญหาการเดินทาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๒๘ ตามลำดับ

ตอนที่ ๓ การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

ตารางที่ ๔-๔ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อความมั่นคงและความปลอดภัยนักท่องเที่ยว

การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อความมั่นคงและความปลอดภัยนักท่องเที่ยว	\bar{X}	S.D	ระดับการมีส่วนร่วม	ลำดับความสำคัญ
การมีส่วนร่วมศึกษาปัญหา ร่วมวางแผน				
๑. ท่านมีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหาด้านความมั่นคง และความไม่ปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว	๓.๖๓	๑.๔๖	มาก	

ตารางที่ ๔-๔ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อความมั่นคงและความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อความมั่นคงและความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว	\bar{X}	S.D	ระดับการมีส่วนร่วม	ลำดับความสำคัญ
๒. ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการจัดการปัญหาด้านความมั่นคงและความไม่ปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว	๓.๕๕	๑.๕๑	มาก	
๓. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการของชุมชนในการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงและความไม่ปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว	๓.๖๑	๑.๖๓	มาก	
รวม	๓.๖๐	๑.๕๕	มาก	๒
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประสานงาน				
๔. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดตั้งคณะกรรมการในการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงและความไม่ปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว	๓.๓๗	๑.๓๗	ปานกลาง	
๕. ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานในการแก้ไขปัญหาความไม่ปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว	๓.๔๑	๑.๖๒	ปานกลาง	
๖. ท่านมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารของแหล่งท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยว	๓.๗๐	๑.๓๗	มาก	
รวม	๓.๔๙	๑.๖๐	ปานกลาง	๔
การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์				
๗. แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย	๓.๘๖	๑.๔๓	มาก	
๘. มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชนมากขึ้น	๓.๘๐	๑.๔๓	มาก	
๙. ท่านได้รับประโยชน์จากการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงและความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยวในการประกอบอาชีพ	๓.๗๑	๑.๔๖	มาก	
รวม	๓.๗๙	๑.๔๐	มาก	๑
การมีส่วนร่วมในการติดตามผลและประเมินผล				
๑๐. ท่านมีส่วนร่วมประเมินความเหมาะสมด้านความปลอดภัยของสภาพสิ่งแวดล้อม / แหล่งท่องเที่ยวโดยรอบของชุมชน	๓.๖๕	๑.๕๕	มาก	

ตารางที่ ๔-๔ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อความมั่นคงและความปลอดภัยนั้กท่องเที่ยว (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อความมั่นคงและความปลอดภัยนั้กท่องเที่ยว	\bar{X}	S.D	ระดับการมีส่วนร่วม	ลำดับความสำคัญ
๑๑. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามผลจากการแก้ไขปัญหาความไม่ปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว	๓.๕๘	๑.๕๔	มาก	
๑๒. ท่านมีส่วนร่วมในการนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไข	๓.๔๖	๑.๖๑	ปานกลาง	
รวม	๓.๕๕	๑.๕๔	มาก	๓
ภาพรวม	๓.๖๑	๑.๕๓	มาก	

จากตารางที่ ๔-๔ แสดงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนั้กท่องเที่ยว พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ๓.๖๑ เมื่อพิจารณารายด้านเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๗๙ รองลงมา การมีส่วนร่วมศึกษาปัญหา ร่วมวางแผน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๖๐ ต่อมาการมีส่วนร่วมในการติดตามผลและประเมินผล มีค่าเฉลี่ย ๓.๕๕ และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประสานงาน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๔๙ ตามลำดับ

ตอนที่ ๔ การวิเคราะห์โดยการทดสอบสมมติฐาน

ตารางที่ ๔-๕ แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการมีส่วนร่วมต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อความ มั่นคงและความปลอดภัยของ นักท่องเที่ยว		ภูมิภาค				
		Sum of Squares	df	Mean Squares	F	Sig.
๑. การมีส่วนร่วม ศึกษาปัญหา ร่วม วางแผน	Between Groups	๑๕.๒๐๐	๗	๒.๑๗๑	๑.๐๓๕	.๔๑๕
	Within Groups	๑๖๖.๓๑๑	๗๙			
	Total					
๒. การมีส่วนร่วม ในการดำเนินงาน ประสานงาน	Between Groups	๑๖.๗๖๕	๗	๒.๓๙๕	.๙๒๙	.๔๙๐
	Within Groups	๑๘๕.๖๗๘	๗๒	๒.๕๗๙		
	Total	๒๐๒.๔๔๓	๗๙			
๓. การมีส่วนร่วม ในการรับ ผลประโยชน์	Between Groups	๙.๑๗๒	๗	๑.๓๑๐	.๖๔๓	.๗๑๙
	Within Groups	๑๔๖.๖๘๙	๗๒	๒.๐๓๗		
	Total	๑๕๕.๘๖๑	๗๙			
๔. การมีส่วนร่วม ในการติดตามผล และประเมินผล	Between Groups	๑๗.๙๗๒	๗	๒.๕๖๗	๑.๐๙๐	.๓๗๙
	Within Groups	๑๖๙.๕๒๕	๗๒	๒.๓๕๕		
	Total	๑๘๗.๔๙๗	๗๙			
รวม	Between Groups	๑๓.๕๔๒	๗	๑.๙๓๕	.๙๓๓	.๔๘๗
	Within Groups	๑๔๙.๒๗๔	๗๒	๒.๐๗๓		
	Total	๑๖๒.๘๑๖	๗๙			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔-๕ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีภูมิภาคแตกต่างกันมีส่วนร่วมต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ในการมีส่วนร่วมศึกษาปัญหา ร่วมวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประสานงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการติดตามผลและประเมินผลโดยรวมไม่แตกต่าง ฉะนั้นการสร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมจึงไม่แตกต่างกันจึงขอปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนที่แตกต่างกันสร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน

บทที่ ๕

บทสรุป

ผลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว มีจุดมุ่งหมายของการศึกษา ดังนี้

๑. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปและความต้องการของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวของประเทศไทย

๒. เพื่อศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี

๓. เพื่อกำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี

รูปแบบการวิจัย ประกอบด้วยงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ตัวแทนจากองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สถานให้บริการที่พัก ร้านอาหาร และการขนส่งสาธารณะ ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี ประชาชนในเขตพื้นที่ จังหวัดเพชรบุรี ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างเพียง จำนวน ๘๐ คน เป็นตัวแทนของประชาชนในพื้นที่ และนักท่องเที่ยวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาเที่ยวและพักแรมในจังหวัดเพชรบุรี จำนวน ๑๕๖,๗๔๖ คน เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี ในระหว่างเดือนมีนาคม - เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมทางสถิติสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสถิติ F-test (One way ANOVA) ในการสรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาโดยแบ่งออกเป็น ๔

ส่วน

ส่วนที่ ๑ การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน ๔๘๐ คน พบว่า เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ จำนวน ๔๐๐ คน เป็นประชาชน จำนวน ๘๐ คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน ๒๐๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๙๑ เป็นเพศหญิง จำนวน ๒๗๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๐๙ เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๒๐ - ๓๐ ปี จำนวน ๑๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๘๗ เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาชั้นปริญญาตรี จำนวน ๑๔๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๗๙ เมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีรายได้อยู่ระหว่าง ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท/เดือน จำนวน ๑๖๔

คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๑๖ เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน ๑๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๐๘ เมื่อจำแนกตามศาสนา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ จำนวน ๔๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๖๖ เมื่อจำแนกตามสถานะภาพ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีสถานะภาพโสด จำนวน ๒๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๔๑ และสถานะภาพสมรสแล้ว จำนวน ๒๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๕๙ เมื่อจำแนกตามภูมิลำเนาของนักท่องเที่ยว พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ อาศัยอยู่ทวีปเอเชีย จำนวน ๓๖๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๐ และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์การเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยเดินทางมาแล้ว จำนวน ๓๐๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๗ และเดินทางครั้งแรก จำนวน ๙๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๓ ตามลำดับ

ส่วนที่ ๒ สภาพทั่วไปและความต้องการของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวของประเทศไทย พบว่า ระดับความคิดเห็น ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ๔.๓๐ เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ความตั้งใจที่จะกลับมาท่องเที่ยวในโอกาสต่อไป มีระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ๔.๕๒ รองลงมาความประทับใจในกาท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย ๔.๔๓ ต่อมาทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อปัญหาอาชญากรรมในประเทศไทย มีค่าเฉลี่ย ๔.๒๕ ต่อมาเรื่องความเชื่อมั่นต่อมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม มีค่าเฉลี่ย ๔.๒๐ และเรื่องการให้ความสำคัญต่อปัญหาอาชญากรรมที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย ๔.๐๙ ตามลำดับ และระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อประเภทความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ที่พบปัญหามากที่สุด คือ ปัญหาที่เกิดจากตัวนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย ๓.๙๘ รองลงมาปัญหาจากภัยธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ย ๓.๙๒ ต่อมาปัญหายาเสพติด มีค่าเฉลี่ย ๓.๘๘ ต่อมาปัญหาในแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย ๓.๕๐ ต่อมาปัญหาโรงแรมที่พัก มีค่าเฉลี่ย ๓.๓๑ และปัญหาการเดินทาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๒๘ ตามลำดับ

ส่วนที่ ๓ การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ๓.๑๖ เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๗๙ รองลงมา การมีส่วนร่วมศึกษาปัญหา ร่วมวางแผน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๖๐ ต่อมาการมีส่วนร่วมในการติดตามผลและประเมินผล มีค่าเฉลี่ย ๓.๕๕ และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประสานงาน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๔๙ ตามลำดับ

ส่วนที่ ๔ สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการมีส่วนร่วมต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกันมีส่วนร่วมต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ในการมีส่วนร่วมศึกษาปัญหา ร่วมวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประสานงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการติดตามผลและประเมินผลโดยรวมไม่แตกต่างกัน ฉะนั้นการสร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมจึงไม่แตกต่างกัน

จึงขอปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนที่แตกต่างกันสร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ประเด็นสำคัญที่ได้จากผลการศึกษา จะนำมาอภิปรายเพื่อสรุปให้ทราบถึงข้อเท็จจริง โดยมีการนำเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาอ้างอิงสนับสนุน โดยแบ่งประเด็นตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาข้อที่ ๑ ข้อที่ ๒ และข้อที่ ๓ และสมมติฐานการวิจัย แบ่งเป็นประเด็น ๆ ดังนี้

ผลการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ

๑. สภาพทั่วไปและความต้องการของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวของประเทศไทย ส่วนใหญ่ พบว่า ระดับความคิดเห็น ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๔.๓๐ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความตั้งใจที่จะกลับมาท่องเที่ยวในโอกาสต่อไป มีระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ๔.๕๒

๒. ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ๓.๑๖ ส่วนในเรื่องของปัญหาในการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๔๙ ได้แก่ เรื่องการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประสานงาน สอดคล้องกับงานศึกษาของ สุชิน แสงล่อ (๒๕๕๑) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวชุมชนยี่สาร พบว่าประชาชนในชุมชนยี่สารมีระดับของการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภายในชุมชนในระดับน้อยใน ๓ ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการตัดสินใจประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ขั้นตอนการรักษาผลประโยชน์ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย และขั้นตอนการประเมินผลประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ส่งผลทำให้องค์กรชุมชนขาดความเข้มแข็งในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งในชุมชนตำบลแหลมผักเบี้ยมีระดับการมีส่วนร่วมในทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงจาก ๑. การมีส่วนร่วมในขั้นการดำเนินการพัฒนา ๒. การมีส่วนร่วมในขั้นการประเมินผลการพัฒนา ๓. การมีส่วนร่วมในขั้นการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา ๔. การมีส่วนร่วมในขั้นการริเริ่มการพัฒนา

๓. แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี แยกเป็นประเด็นได้ดังนี้ ๑. การมีส่วนร่วมศึกษาปัญหา ร่วมวางแผน กล่าวคือ เป็นการร่วมกันคิด ร่วมกันวางแผนจัดการเตรียมความพร้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกในชุมชน ร่วมประชุมและลงความเห็นว่าจะพัฒนาการท่องเที่ยวที่ภาคราชการนำเสนอขึ้นเห็นด้วยหรือไม่ หากไม่เห็นด้วย มีข้อเสนอแนะควรทำอย่างไร หากท้องถิ่นใดที่ยังไม่มีการท่องเที่ยวแต่ต้องการให้เกิดขึ้น ก็ต้องร่วมกันคิดว่าชุมชนของเรามีอะไรเด่นแตกต่างจากชุมชนอื่น มีทรัพยากรอะไรที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้บ้าง ควรมีการจัดการอย่างไรบ้าง ควรแบ่งหน้าที่ใครทำอะไร ควรตั้งร้านค้าตรงไหนก็หลัง ควรให้ใครเข้ามาขายได้บ้าง ควรจัดร้านค้าแผงลอยอยู่บริเวณไหนให้ดูเป็นระเบียบ ควรขายของราคาเท่าใด ควรจัดการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างไรเพื่อป้องกันมลพิษและความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

๒. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประสานงาน เมื่อมีการวางแผนแล้วสมาชิกในชุมชนทุกคนต้องร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ที่ตกลงกันไว้ อาทิ การวางแผนลดอันตรายจากการเดินทางภายใน ๑ ปี ก็จะต้องร่วมกันลงมือทำให้ได้ตามแผนนั้น

๓. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ประชาชนทุกคนจะต้องมีสิทธิใช้ประโยชน์จากทรัพยากรท่องเที่ยวในท้องถิ่น จะต้องมีการจัดการผลประโยชน์ทั้งที่เป็นตัวเงินและวัตถุให้ประชาชนในท้องถิ่นอย่างทั่วถึงและเหมาะสม โดยคำนึงถึงความยุติธรรมและความเท่าเทียมกันเป็นหลัก เมื่อทุกคนได้รับประโยชน์อย่างเหมาะสม ซึ่งหมายถึง การลงทุนลงแรงมากก็จะได้ผลประโยชน์มาก สิ่งนี้จะช่วยกระตุ้นให้กิจกรรมการท่องเที่ยวในท้องถิ่นดำเนินต่อไปได้

๔. การมีส่วนร่วมในการติดตามผลและประเมินผล เมื่อมีการดำเนินการแล้วย่อมจะมีปัญหาความไม่เข้าใจต่าง ๆ เกิดขึ้น จึงต้องร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นถ่ายทอดประสบการณ์ และร่วมกันประชุมหาวิธีการแก้ไขปัญหาเหล่านั้น สุดท้ายร่วมบำรุงรักษา เมื่อมีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรแล้ว ทุกคนต้องร่วมกันบำรุงรักษาด้วย หากละเลยปล่อยให้ทรัพยากรที่มีอยู่เสื่อมโทรมลงนักท่องเที่ยวก็จะไม่มาเยี่ยมเยือน ผลประโยชน์ที่เคยได้รับก็จะหมดไปเช่นกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนในท้องถิ่น การให้ความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว จะประสบความสำเร็จได้โดยทุกคนร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน ทุกฝ่ายต้องเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นดำเนินการเอง จะต้องสนับสนุนความรู้ ให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ และให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคเอกชนที่เป็นผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ควรสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนท้องถิ่น ดำเนินการได้ราบรื่นและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะงานวิจัย

จากการศึกษาวิจัยสามารถสรุปข้อเสนอแนะ ได้ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยดังนี้

๑. ประชาสัมพันธ์ตลาดเชิงรุก พัฒนาการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนอย่างเป็นระบบ โดยต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอความเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

๒. ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมที่มีความน่าสนใจ มีความหลากหลายน่าดึงดูด เพื่อเป็นจุดดึงดูดลูกค้าและนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวชมในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ของชุมชน โดยเฉพาะกลุ่มผู้นำชุมชนและผู้ประกอบการร้านค้า

๓. สร้างความมั่นคง มั่นใจ และความปลอดภัย โดยการสร้างความร่วมมือกับภาครัฐกับองค์การบริหารปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ในการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการด้านความมั่นคงและความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว เช่น แผนรับมือภัยพิบัติเพื่อดูแลนักท่องเที่ยว จัดให้มีการเตรียมพร้อมด้านอุปกรณ์ การจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ การเผยแพร่คู่มือปฏิบัติการ การซ้อมอพยพหนีไฟ การสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังภัยพิบัติ จัดทำสมุดบันทึกหมายเลขโทรศัพท์ และติดตามข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ

๔. พัฒนาสินค้าและบริการ ให้ประชาชนในชุมชนและผู้ประกอบการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ภายในชุมชน เพื่อสามารถได้รับข้อมูลข่าวสารและความรู้ ความเข้าใจรวมถึงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประสานงาน พัฒนาสินค้าและบริการ รวมไปถึงกิจกรรมทางการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพคุณภาพ

๕. พัฒนาบุคลากร และสถานประกอบการ เพื่อความรู้ความสามารถมีคุณภาพในการทำงานในสถานประกอบการ และสร้างมาตรฐานของสถานประกอบการให้มีคุณภาพ รวมไปถึงคุณภาพชีวิตคนทำงานให้เป็นที่ยอมรับ มีความเหมาะสม นำไปสู่การปฏิบัติอย่างแพร่หลาย

๖. การเพิ่มปริมาณนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ ซึ่งได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีกำลังซื้อสูง ที่มีความสนใจหลากหลายและไม่ยึดติดกับแหล่งท่องเที่ยวแห่งใดแห่งหนึ่ง รักความสะดวกสบายไม่ชอบผจญภัย ไม่จำเป็นต้องเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ แต่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ และเพียงพอพร้อมด้วยสิ่งอำนวยความสะดวก โดยเน้นที่คุณภาพของนักท่องเที่ยวมากกว่าจำนวน หรือปริมาณของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยว โดยที่นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะเดินทางมากเที่ยวซ้ำ

โดยสรุปทิศทางการพัฒนาจังหวัดเพชรบุรีจึงควรเน้นการส่งเสริมภาคเศรษฐกิจทั้งด้านการท่องเที่ยว ด้านการเกษตร ควบคู่กับการจัดการสิ่งแวดล้อมให้เมืองน่าอยู่และพัฒนาสังคมให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นรวมถึงอีก ๒ ประเด็นซึ่งถือเป็นภารกิจหลักของจังหวัดในการรักษาความสงบเรียบร้อยและการพัฒนาระบบการบริหารจัดการของจังหวัดเอง ซึ่งแต่ละด้านประกอบด้วยทิศทางและเป้าหมายที่ต้องการบรรลุดังต่อไปนี้

๑. ด้านการเกษตร-อาหารปลอดภัย จังหวัดเพชรบุรีจะเป็นแหล่งผลิตและแปรรูปสินค้าพืชผัก ผลไม้ และอาหารปลอดภัย เพื่อเป็นครัวของกรุงเทพฯ รวมถึงบริโภคภายในประเทศและเพื่อการส่งออก โดยมีเป้าประสงค์คือ เพื่อได้ผลิตสินค้าเกษตร ประมง ที่มีคุณภาพ ปลอดภัย และได้มาตรฐาน ตามเกณฑ์นานาชาติ สร้างรายได้และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกร

๒. ด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ความน่าอยู่อาศัย คุณภาพชีวิต มุ่งเน้นการเป็นเมืองน่าอยู่ ประชาชนทุกคนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ครอบคลุมและชุมชนเข้มแข็ง ควบคุมการเป็นสังคมแห่งคุณธรรม และการอนุรักษ์ประเพณีศิลปวัฒนธรรมที่ดี มีสภาพแวดล้อมที่สมบูรณ์ ประชาชนมีความตระหนักและร่วมกันอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ร่วมกันรณรงค์เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น และมีระบบการตรวจสอบในท้องถิ่นเพื่อการป้องกันมลพิษ ทางน้ำ อากาศ และขยะมูลฝอยในจังหวัด ประชาชนในจังหวัดเพชรบุรีจะมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

สุดท้าย ประชาชนในจังหวัดเพชรบุรีทุกระดับสามารถเข้าถึงและได้รับบริการที่ดีจากรัฐ และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยมีเป้าประสงค์ คือ จังหวัดเพชรบุรีผ่านเกณฑ์เมืองน่าอยู่ สามารถตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาให้กับคนในพื้นที่ได้ และมอบบริการสาธารณะที่ดีมีคุณภาพให้กับประชาชน

๓. ด้านการท่องเที่ยว มุ่งเน้นการเป็นแหล่งท่องเที่ยวอันหลากหลายที่ใกล้ที่สุดและเป็นทางเลือกสำหรับกลุ่มครอบครัว กลุ่มผู้ชื่นชอบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ และกลุ่มจัดประชุมสัมมนา รวมถึงเป็นแหล่งการศึกษาเรียนรู้โครงการในพระราชดำริของเยาวชน หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน

โดยมีเป้าประสงค์เพื่อให้จังหวัดเพชรบุรีบรรลุเป้าหมายการท่องเที่ยวของคนในภูมิภาค ASEAN เพิ่มรายได้และจำนวนนักท่องเที่ยว และการกระจายนักท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ในจังหวัด

ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรมีการทำวิจัยเชิงปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมในแหล่งท่องเที่ยว
๒. ควรมีการศึกษาเรื่องเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับความต้องการของนักท่องเที่ยว เพื่อเตรียมการรองรับกระแสนิยมของการเดินทางท่องเที่ยวทั้งจากภายในและนอกประเทศ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- กระทรวงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. แผนปฏิบัติการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๔.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. คู่มือแนวทางการบริหารและการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลและสภาตำบล. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๓.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. การวางแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมการท่องเที่ยวระยะ ๕ ปี. กรุงเทพฯ : กองแผนนโยบายการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๐.
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. วิวัฒนาการของการบุกเบิกที่ดินทำกินในเขตป่า. กรุงเทพฯ : สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา, ๒๕๓๔.
- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. วิถีไทย การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : แพร์พิทยา, ๒๕๔๐.
- ดร.ชนิเอมพันธ์, สุทัศน์วรรณเลิศ และเรณูภา รัชโน. คู่มือการจำแนกเขตท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. กรุงเทพฯ : เท็กซ์แอนด์เจอร์นัล, ๒๕๔๗.
- เทิดชาย ช่วยบำรุง. เอกสารประกอบคำบรรยายวิชาการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวไทย, ๒๕๕๐.
- นวลอนงค์ บุญฤทธิพงศ์. ระเบียบวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุดทอง, ๒๕๕๒.
- นิคม จารุมณี. การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ., ๕๕๕.
- นิวัติ เรืองพานิช. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (พิมพ์ครั้งที่ ๔). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๕๖.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. กรุงเทพฯ : เพรส แอน ดีไซน์, ๒๕๔๘.
- ปกรณ์ปรียากร. แนวความคิดว่าด้วยการพัฒนา สถาบันไทยคดีศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๗.
- แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙. (๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๔). ราชกิจจานุเบกษา. ๑๒๘ (๖๗ ง), หน้า ๑๔-๑๖.
- พจนา สวนศรี. การจัดการท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน. กรุงเทพฯ : มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม (มอส.). ๒๕๔๐.
- พจนา สวนศรี. บรรณานุกรมบันทึก: ความใส่ใจของคนทำงาน. สารคดีท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ (Ecotourism) กรุงเทพฯ : เจนเตอร์เพรส, ๒๕๔๐.
- พจนา สวนศรี. การจัดการท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน. จุลสารการท่องเที่ยว, (๒), หน้า ๑๒ - ๒๔, ๒๕๔๑.

พจนานุกรม. สรุปบทเรียน (Ecotourism) การจัดการท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน.

กรุงเทพฯ: มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม (มอส.), ๒๕๔๒.

ไพฑูริย์ พงศะบุตร และวิลาสวงศ์ พงศะบุตร. คู่มือการอบรมมัคคุเทศก์. (พิมพ์ครั้งที่ ๓). กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๖.

ไพรัตน์ เดชะรินทร์ . นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาปัจจุบัน ใน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๒๗.

วรรณมา วงษ์วานิช. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. (พิมพ์ครั้งที่ ๒). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,

๒๕๔๖.

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. รายงานขั้นสุดท้ายการดำเนินการกำหนด

นโยบายเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. (พิมพ์ครั้งที่ ๒). กรุงเทพฯ : ม.ป.พ., ๒๕๔๒.

วิทยานิพนธ์ รายงานวิจัย เอกสารวิจัย

จรัสพิมพ์ จงสถิตเสถียร. “การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา หมู่บ้านนาจอก ตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม”. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก, ๒๕๕๓.

จิตศักดิ์พัฒนาจร. “เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว”. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๙.

จุฑามาศ เชาวน์พิพัฒนนะ. “การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืนของ จังหวัดตรัง”. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ, ๒๕๔๙.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

การท่องเที่ยว, กรม. “รายงานการวิจัย ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทย”. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก www.laemphakbia.com, ๒๕๕๒.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	พันตำรวจโท หม่อมหลวง กิตติบดี ประวิตร
วัน เดือน ปีเกิด	๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๓
การศึกษา	พ.ศ. ๒๕๒๕ - ๒๕๒๖ Master Degree In Public Administration, University of Southern California, USA พ.ศ. ๒๕๒๒ - ๒๕๒๕ Bachelor Of Arts In Science, Pepperdine University, USA พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๒๒ Junior Reserve Officer Training Corps, Army And Navy Academy, USA
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. ๒๕๕๖ - ปัจจุบัน รองผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๒๖ - ๒๕๔๔ กองบังคับการตำรวจดับเพลิง กรมตำรวจ พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๗ โรงเรียนนายร้อยตำรวจสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๘ - ๒๕๕๕ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย
ตำแหน่งปัจจุบัน	รองผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี กระทรวงมหาดไทย

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา สังคมจิตวิทยา

เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว
ผู้วิจัย พันตำรวจโท หม่อมหลวง กิตติบดี ประวิตร หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 57

ตำแหน่ง รองผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จังหวัดเพชรบุรี ได้ชื่อว่าเป็นเมืองตากอากาศที่มีชื่อเสียง สถานที่ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจทั้งแบบครอบครัว และกลุ่มเพื่อน โดยภูมิประเทศจังหวัดเพชรบุรีติดชายฝั่งทะเลและเทือกเขาตะนาวศรี ทำให้เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่องจากการคมนาคมและการท่องเที่ยว โดยมีจำนวนนักท่องเที่ยวที่เติบโตได้ ตลอดปี พ.ศ. 2553 พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 1,880,960 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2552 ร้อยละ 14.40 (กรมการท่องเที่ยว, 2555) และเมื่อพิจารณาถึงแนวโน้มของจำนวนนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ดังกล่าว ถือได้ว่าเป็นพื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเลที่มีศักยภาพสูงรองจากชายทะเลภูเก็ต สมุย พัทยา (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2012) จังหวัดเพชรบุรีกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และประเด็นยุทธศาสตร์ ปี 2557 – 2560 วิสัยทัศน์ คือ แหล่งผลิตอาหารและการท่องเที่ยวชั้นนำของ ASEAN โดยมีพันธกิจ 1) ผลิตสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัยให้ได้มาตรฐานระดับนานาชาติ 2) เร่งพัฒนาเชิงบูรณาการเพื่อสู่มาตรฐานเมืองน่าอยู่ และ 3) ยกกระดับการท่องเที่ยวให้มีชื่อเสียงระดับ Top Ten ของ ASEAN ทั้งนี้เป้าประสงค์ที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว คือ เป็นพื้นที่เป้าหมายการท่องเที่ยวของคนในภูมิภาค ASEAN เป็นแหล่งท่องเที่ยวของกลุ่มครอบครัว กลุ่มผู้ชื่นชอบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นศูนย์กลาง จัดประชุมและสัมมนา การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบความปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการท่องเที่ยว การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ภูมิทัศน์ และกิจกรรม โดยอาศัยทุนทางวัฒนธรรม และธรรมชาติ และเพื่อเป็นการดำเนินการตามนโยบายหลักของรัฐบาลที่ต้องการให้มีการเสริมสร้างความเชื่อมั่น และความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยว ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้นำมาสู่แนวทางที่เหมาะสมของการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเลือกจังหวัดเพชรบุรีเป็นกรณีศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวของประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี
3. เพื่อกำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยนี้ได้กำหนดขอบเขตของการศึกษามีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวของไทย ดังนี้

- 1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว
- 1.2 แนวคิดในการกำหนดนโยบายการเพิ่มศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย และต่างประเทศ
- 1.3 แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานของความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว
- 1.4 ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

- 2.1 ผู้ให้ข้อมูลหลักของการวิจัย ตัวแทนจากองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวกับความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สถานให้บริการที่พักร้านอาหาร และการขนส่งสาธารณะ ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี
- 2.2 ประชาชนในเขตพื้นที่ จังหวัดเพชรบุรี เป็นตัวแทนของประชาชนในพื้นที่
- 2.3 นักท่องเที่ยวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาเที่ยวและพักแรมในจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 156,746 คน เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี ในระหว่างเดือนมีนาคม – เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2558

วิธีการดำเนินการวิจัย

ดำเนินการเก็บข้อมูลในพื้นที่ที่ทำการศึกษา แบบสอบถามใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) สำหรับนักท่องเที่ยว และประชาชนในพื้นที่ แบบสัมภาษณ์ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) สำหรับตัวแทนจากองค์กรต่าง ๆ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สถานให้บริการที่พัก ร้านอาหาร และการขนส่งสาธารณะ

ผลการวิจัย

จากผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติ มีความคิดเห็นต่อความมั่นคงและความปลอดภัยในการเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.30 พิจารณาได้ ดังนี้ ความตั้งใจที่จะกลับมาท่องเที่ยวในโอกาสต่อไป มีระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.52 รองลงมาความประทับใจในการท่องเที่ยว ทศนคติของนักท่องเที่ยวต่อปัญหาอาชญากรรมในประเทศไทย ความเชื่อมั่นต่อมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม และการให้ความสำคัญต่อปัญหาอาชญากรรมที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยว ตามลำดับ ในเรื่องระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อประเภทความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ที่สามารถพบปัญหามากที่สุด ได้แก่ ปัญหาที่เกิดจากตัวนักท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยมีค่าเฉลี่ย 3.98

ในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยจากมากถึงน้อยดังนี้ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมศึกษาปัญหา ร่วมวางแผน การมีส่วนร่วมในการติดตามผล และประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประสานงาน ซึ่งผลโดยรวมประชาชนมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ฉะนั้นการสร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมจึงไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ประชาสัมพันธ์ตลาดเชิงรุก พัฒนาการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนอย่างเป็นระบบ โดยต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอความเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน และสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

2. ฟื้นฟูพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมที่มีความน่าสนใจ มีความหลากหลายน่าดึงดูด เพื่อเป็นจุดดึงดูดลูกค้าและนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวชมในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ

3. สร้างความมั่นคง มั่นใจ และความปลอดภัย โดยการสร้างความร่วมมือกับภาครัฐ กับองค์การบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ในการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการด้านความมั่นคงและความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว

4. พัฒนาสินค้าและบริการ ให้ประชาชนในชุมชนและผู้ประกอบการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ภายในชุมชน เพื่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประสานงาน พัฒนาสินค้าและบริการ รวมไปถึงกิจกรรมทางการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพคุณภาพ

5. พัฒนาบุคลากร และสถานประกอบการ เพื่อความรู้ความสามารถมีคุณภาพในการทำงานในสถานประกอบการ และสร้างมาตรฐานของสถานประกอบการให้มีคุณภาพเหมาะสมนำไปสู่การปฏิบัติอย่างแพร่หลาย

6. การเพิ่มปริมาณนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ ซึ่งได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีกำลังซื้อสูง ที่มีความสนใจหลากหลาย รักความสะดวกสบาย ไม่จำเป็นต้องเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ แต่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ โดยเน้นที่คุณภาพของนักท่องเที่ยวมากกว่าจำนวน หรือปริมาณของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยว โดยที่นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะเดินทางมากเที่ยวซ้ำ